

Kaupunginvaltuusto

Aika 11.11.2024 klo 18:00 – 20:08
Tauko klo 20:08 – 20:18
klo 20:18 – 21:12

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

Käsitellyt asiat

§ 82	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 83	Osavuosisikatsaus 1.1. - 30.9.2024	6
§ 84	Vuoden 2025 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit	8
§ 85	Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2025 - 2027 taloussuunnitelma	13
§ 86	Yhteistoimintasopimus rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta	35
§ 87	Mäkilammin ja Linikkalanlammin keskelle sijoitettavia suihkulähteitä koskeva valtuustoaloite	38
§ 88	Valtuustoaloite Forssan valopolku hankkeen jatkamisesta	42
§ 89	Valtuustoaloite maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttamisen torjumiseksi	45
§ 90	Kuntayhteistyön tehostamista, luonnonvarojen tutkimukseen ja hoitoon sekä koulutukseen liittyvän säätiön perustamista sekä Jokioisten kartanoalueen hoitoa koskeva valtuustoaloite	48
§ 91	Öljylämmityksestä luopumista ja energiakatselmusta kaupungin kiinteistöissä koskeva valtuustoaloite	54
§ 92	Valtuustoaloite ikäihmisten saunakuljetusten jatkamisesta kunnan omana toimintana	56
§ 93	Valtuustoaloite ikäihmisten palveluasumisen ja yhteisöllisen asumisen toteuttamiseen perustettavasta rahastosta	58

Osallistujat

Päätöksentekijät	Lepola Kaisa	valtuuston pj.	
	Aaltonen Suvi	jäsen	
	Aho Ritva	jäsen	
	Ahtola Tero	jäsen	
	Anttila Sirkka-Liisa	jäsen	§:t 82-85 klo 18.00-19.58
	Eriksson Otto	jäsen	
	Grahn-Laasonen Sanni	jäsen	§:t 82-85 klo 18.00-20.36
	Hakala Reima	jäsen	
	Halonen Kristiina	jäsen	
	Haonperä Jouko	jäsen	
	Helin Timo	jäsen	
	Häggman Johanna	jäsen	
	Ilvonen Sirkka-Liisa	jäsen	
	Jaakkola Asta	jäsen	
	Joenpalo Ilkka	jäsen	§:t 82-90 klo 18.00-21.05
	Jokinen Saara	jäsen	
	Järvinen Satu	jäsen	
	Kaasalainen Kati	jäsen	
	Kranni Maija	jäsen	
	Kujala Topias	jäsen	
	Kuparinen Pia	jäsen	
	Lindvall Antti	jäsen	
	Lintonen Emmi	jäsen	
	Mansikkamäki Pentti	jäsen	
	Marjamäki Jari	jäsen	§:t 82-90 klo 18.00-21.05
	Marjamäki-Vuorenpää Susanna	jäsen	
	Mattila Sami	jäsen	§:t 82-90 klo 18.00-21.06
Murtolahti Pekka	jäsen		
Nieminen Tapio	jäsen		
Penttilä Mika	jäsen		
Rajahalme- Tahvanainen Tarja	jäsen		
Rekunen Hannu	jäsen		
Saarenmaa Lotta	jäsen		
Sundell Ville	jäsen		
Uutela Matti	jäsen		
Vikman Pasi	jäsen		
Vinnikainen Irmeli	jäsen		
Virtanen Tapio	jäsen		
Vuorenmaa Janne	jäsen	§:t 82-90 klo 18.00-21.06	
Kinnunen Riikka	varajäsen		
Mäkelä Arja	varajäsen		
Sarin Mika	varajäsen		
Viljanen Ida-Sofia	varajäsen		
Hirvikoski Eero	varajäsen	§:t 85-90 klo 19.58-21.05	

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	3
------------------	------------	--------	---

	Järvi Sanna	varajäsen	§:t 85-93 klo 20.36-21.12
Muut	Hirn Veera	nuorisovaltuuston edustaja	
	Marttila Pinja	nuorisovaltuuston edustaja	§:t 85-93 klo 18.15-21.12
	Kesäniemi Jari Saarni Hanna	kaupunginjohtaja hallintojohtaja	
Poissa	Lähteenkorva Jaana Pohjalainen Katariina Suomi Mikko Suoranta Kari		

Allekirjoittajat

Kaisa Lepola
puheenjohtaja

Hanna Saarni
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat 82 - 93

Pöytäkirjan tarkastus Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti 14.11.2024

Tarja Rajahalme-Tahvanainen

Lotta Saarenmaa

Pöytäkirja yleisesti
nähtävänä Pöytäkirja on julkaistu yleiseen tietoverkkoon 15.11.2024

Hanna Saarni
hallintojohtaja

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisessä allekirjoituspalvelussa (Visma sign).

Hallintolain 51 §:n perusteella korjattu kirjoitusvirheet s. 54 ja s. 59.
Pöytäkirja julkaistu uudelleen korjattuna 19.11.2024.

Kokouksen järjestäytyminen

KV 11.11.2024 § 82

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valtuusto on kutsuttu koolle kuntalain 94 §:n ja hallintosäännön 102 §:n edellyttämällä tavalla. Kokouskutsu ilman asialuetteloa on julkaistu valtuuston 23.8.2021 päättämällä tavalla.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannelta valtuutetuista on saapuvilla.

Jos valtuutettu ei esteen vuoksi voi hoitaa tointa, hänen on viipymättä ilmoitettava tästä valtuuston puheenjohtajalle. Tämän ilmoituksen voi tehdä myös kaupungin keskushallinnon hallintopalveluihin.

Pöytäkirjantarkastajat

Hallintosäännön 123 §:n mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin, kuin pöytäkirjaa ei ole tarkastettu kokouksessa.

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat valtuutetut Tarja Rajahalme-Tahvanainen ja Lotta Saarenmaa (varalla Hannu Rekunen ja Ville Sundell).

Tämä pöytäkirja tarkastetaan 14.11.2024 ja pidetään yleisesti nähtävänä 15.11.2024.

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

1. toteaa kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi
2. valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Tarja Rajahalme-Tahvanaisen ja Lotta Saarenmaan
3. käsittelee asiat esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Kaupunginvaltuusto

1. totesi kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi
2. valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Tarja Rajahalme-Tahvanaisen ja Lotta Saarenmaan
3. päätti käsitellä asiat esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	5
------------------	------------	--------	---

Kaupunginhallitus	§ 287	04.11.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 83	11.11.2024

Osavuositarkastus 1.1. - 30.9.2024

96/02.02.01/2024

KH 04.11.2024 § 287

Valmistelija

Talousjohtaja Timo Finning, puh. 040 6694 775,
timo.finning@forssa.fi

Talousohjelmien mukaan talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle, kaupunginhallitukselle ja lautakunnille kaupunginhallituksen päättämien menettelytavoittein. Osavuositarkastukset ovat kuukausiraportoinnin lisäksi keskeinen osa talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seuranta- ja raportointia.

Osavuositarkastukseen 1.1. - 30.9.2024 sisältyy mm. kaupungin talouden toteuma, henkilöstö-, väestö-, työllisyys- ja rakentamistietoja ja konserniraportointia. Osavuositarkastuksessa palvelualueet raportoivat ennusteensa koko vuoden toteumaksi, olennaiset poikkeamat ja toiminnallisten tavoitteiden edistymisen.

Talouden toteuma 1.1.-30.9.2024 ja näkymät koko vuoteen

Tässä esitetyt luvut ovat kaupungin lukuja, joissa ei ole mukana liikelaitosta. Liikelaitos on mukana kuitenkin osavuositarkastuksen yhdistellyissä tulos- ja tase-laskelmissa. Sulkeissa esitetty luku on 30.9.2023 tilanne.

Toimintatuotot olivat syyskuun lopussa 15,1 (14,7) miljoonaa euroa eli 74,9 % budjetoidusta. Toimintakulut olivat syyskuun lopussa 44,4 (43,6) miljoonaa euroa ja 72,3 % budjetoidusta. Henkilöstökulujen toteuma oli 22,4 (22,3) miljoonaa euroa ja 74,2 % budjetoidusta. Henkilöstökulujen toteuma on ollut alkuvuoden aikana samalla tasolla kuin vuonna 2023. Viime vuonna koko vuoden toteuma oli 29,6 miljoonaa euroa ja kuluvan vuoden talousarviossa henkilöstökuluihin on varattu 30,1 miljoonaa euroa. Koko vuoden henkilöstökulut tulevat todennäköisesti päätymään hieman talousarvion alle.

Palvelujen ostot olivat 11,0 (10,5) miljoonaa euroa ja 70,7 % budjetoidusta. Vaikka palvelujen ostojen toteuma on alle talousarvion tässä vaiheessa vuotta, niin palvelujen ostojen määrärahat ovat vaarassa ylittyä koko vuoden osalta. Toimintakulut tulevat todennäköisesti kuitenkin kokonaisuudessaan alittamaan talousarvion, sillä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavariin sekä avustuksiin ja muihin toimintakuluihin on alkuvuoden aikana kulunut hieman suunniteltua vähemmän määrärahoja.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	6
------------------	------------	--------	---

Kaupunginhallitus	§ 287	04.11.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 83	11.11.2024

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli -29,2 (-28,9) miljoonaa euroa ja toteumaprosentti oli 71,1. Toimintakate on heikentynyt hieman vuoden takaisesta, mutta on talousarvioon nähden hyvällä tasolla.

Vuosikate on kaupungin kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate oli syyskuun lopussa 5,8 (10,0) miljoonaa euroa. Vuosikate on parantunut aiemmista osavuositarkastuksista suhteessa talousarvioon ja tulee todennäköisesti olemaan talousarviota parempi.

Alkuvuoden verokertymä on noin 2,2 miljoonaa euroa pienempi kuin vuosi sitten, kun vielä kesäkuun osavuositarkastuksessa ero oli 4,2 miljoonaa euroa. Toisin sanoen heinä-syyskuun toteuma on ollut noin 2 miljoonaa euroa parempi kuin vuosi sitten. Viime vuosi ei ole vertailukelpoinen verotulojen osalta, koska viime vuoteen kohdistui hyvinvointialueuudistuksen verohäntiä, jotka paransivat kertaluonteisesti viime vuoden tammi- ja helmikuun verokertymää. Yhteisöverokertymä on noin miljoona euroa viime vuotta jäljessä ja hieman talousarviota pienempi. Kunnallisverokertymä on talousarvion tasolla. Kiinteistöverot ovat toteutuneet sekä viime vuotta että talousarviota paremmin.

Kuntaliiton elokuun veroennuste ennakoi Forssan verotulojen olevan 35,7 miljoonaa euroa, mikä olisi noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviota vähemmän. Veroennuste on kasvanut 0,2 miljoonaa euroa edellisestä osavuositarkastuksesta. Valtionosuuksien toteuma on ollut 7,4 (9,6) miljoonaa euroa ja 75,2 prosenttia talousarviosta.

Kaupungin tulos ensimmäisen puolen vuoden osalta oli 1,5 (6,5) miljoonaa euroa. Talousarvion tavoitetulos koko vuodelle oli alkuperäisessä talousarviossa -1,1 miljoonaa euroa, mutta valtuusto heikensi 26.2.2024 § 9 tulostavoitetta -5,4 miljoonaan euroon, Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän purkamisesta arvioidun arvonalennuksen seurauksena. FSHKY:n loppuselvitys ja purkaminen tapahtuu kuluvan vuoden aikana ja siinä yhteydessä selviää purkamisen todelliset vaikutukset.

Tällä hetkellä on vaikea arvioida koko vuoden tulosta kovin tarkasti, mutta alkusyksyn hyvän verokertymän ja toimialojen vastuullisen toiminnan siivittämänä tuloksen ilman FSHKY:n alaskirjausta voi olettaa olevan alkuperäistä talousarviota parempi. Alaskirjaus huomioiden tulos tulee olemaan lähellä -7 miljoonaa euroa ja poistoeron vähennyksen jälkeen tilikaudesta jouduttaneen kirjaamaan noin 6,5 miljoonan euron alijäämä.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	7
------------------	------------	--------	---

Kaupunginhallitus	§ 287	04.11.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 83	11.11.2024

Investointeihin oli käytetty yhteensä 3,5 (4,7) miljoonaa euroa syyskuun loppuun mennessä.

Kaupungin lainamäärä 30.9.2024 oli 37,3 miljoonaa euroa, josta 2 miljoonaa euroa on lyhytaikaista kuntatodistuslainaa. Kuntatodistuslaina on maksettu pois katsauskauden jälkeen lokakuussa. Lainojen keskiporko oli viimeiseltä 12 kuukaudelta 1,22 %. Lainojen suojausaste on 89,0 %. Asukasta kohden lainamäärä oli 2 261 euroa/asukas.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee liitteenä olevan osavuosisikatsauksen 1.1. - 30.9.2024 tiedoksi ja ehdottaa valtuuston merkitsevän sen tiedoksi.
Käsittely	Talousjohtaja Timo Finning esitteli asiaa kokouksessa.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.
KV 11.11.2024 § 83	
	Kaupunginhallitus
Päätösehdotus	Valtuusto merkitsee liitteenä olevan osavuosisikatsauksen 1.1. - 30.9.2024 tiedoksi.
Päätös	Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.
Liitteet	- Osavuosisikatsaus 1-9 31.10.24

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	8
------------------	------------	--------	---

Kaupunginhallitus	§ 279	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 84	11.11.2024

Vuoden 2025 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit

339/02.03.00/2024

KH 28.10.2024 § 279

Valmistelija

Talusojohtaja Timo Finning, puh. 040 6694 775,
timo.finning@forssa.fi

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on päätettävä viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista ja muiden verojen perusteista. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kaupungin tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän marraskuun 17. päivänä. Tuloveroprosentti tulee ilmoittaa prosentin kymmenesosan tarkkuudella

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella.

Verotulojen kehitys

Valtionvarainministeriö arvioi kuntien verotulojen kasvavan 4,2 prosenttia vuonna 2025. Kuntaliiton kuntakohtaisen ennusteen mukaan Forssan kaupungin verotulot kasvaisivat kuitenkin vain 0,8 prosenttia, mikäli kunnallisveroprosentti säilyisi vuoden 2024 tasolla. Kuntaliiton veroennusteen mukaan nykyisillä veroprosenteilla kaupungin verotulot kasvaisivat 36,0 miljoonaan euroon. Siitä kunnallisveroa olisi 27,2 milj. €, yhteisöveroa 3,3 milj. € ja kiinteistöveroa 5,5 milj. €. Vuonna 2026 verotulojen ennakoitaan kasvavan 4,4 prosenttia.

Tulovero

Kaupungin nykyinen tuloveroprosentti on 8,20. Keskimääräinen aritmeettinen tuloveroprosentti Manner-Suomen kunnissa vuonna 2024 on 8,67 ja verotettavin tuloin painotettu tuloveroprosentti 7,46. 10 000 – 20 000 asukkaan kuntakokoluokan aritmeettinen keskiarvo on 8,50. Kanta-Hämeessä keskimääräinen tuloveroprosentti on 8,36. Kanta-Hämeen kuntien tuloveroprosentit vuonna 2024 on lueteltu alla.

Forssa 8,20
Hattula 8,10

Kaupunginhallitus	§ 279	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 84	11.11.2024

Hausjärvi 8,90
Humppila 9,30
Hämeenlinna 8,40
Janakkala 8,40
Jokioinen 8,70
Loppi 8,90
Riihimäki 7,90
Tammela 8,60
Ypäjä 9,30

Kiinteistövero

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuusto päättää kunnassa sovellettavat kiinteistöveroprosentit laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa. Valtuusto voi määrätä erikseen rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin.

Kiinteistöverolain perusteella kiinteistöverot voidaan vuodelle 2025 määritellä seuraavissa rajoissa:

	Vaihteluväli 2025	Forssa 2024
Maapohjan yleinen kiinteistövero	1,30 – 2,00 %	1,40 %
Rakennusten yleinen kiinteistövero	0,93 – 2,00 %	1,40 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,41 – 1,00 %	0,41 %
Muut asuinrakennukset	0,93 – 2,00 %	1,41 %
Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 – 6,00 %	
Voimalaitokset	0,93 – 3,10 %	3,10 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 – 2,00	0,00 %

Kaupunki ei ole määrännyt erillistä kiinteistöveroprosenttia rakentamattomalle rakennuspaikalle.

Kuntien verotusarvoilla painotetut keskimääräiset kiinteistöveroprosentit vuonna 2024 ovat seuraavat:

- yleinen (maapohja) 1,31
- yleinen (rakennukset) 1,15
- vakituiset asunnot 0,51
- muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,21

Yhteisövero

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka määrä on 20 prosenttia yhteisön verotettavasta tulosta. Yhteisöveronsaajia ovat valtio ja kunnat. Verovuonna 2024 valtion jako-osuus yhteisöveron tuotosta on 76,31 prosenttia ja kuntien 23,69 prosenttia. Yksittäisten kuntien jako-osuudet yhteisöveron tuottoon määräytyvät kunkin kunnan yritystoimintaerän ja metsäerän suhteellisena osuutena kaikkien kuntien vastaavien

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	10
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 279	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 84	11.11.2024

lukujen summasta. Kuntaliiton veroennusteen mukaan kaupungin yhteisöveron tuotto laskee 5,1 prosenttia vuonna 2025 ja on 3,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin talouden tasapaino

Kuntatalous ja kaupungin talous sen mukana on vahvassa murroskohdassa. Muutos alkoi jo 2024, jolloin kaupungin tulos oli jo talousarviossa suunniteltu alijäämäiseksi. Valtionvarainministeriön kuntatalousohjelma syksyiltä 2024 arvioi kuntatalouden heikkenevän vuonna 2024 jyrkästi, koska vuoteen 2023 kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Kevään 2024 kuntatalousohjelmassa arvioidaan, että kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi nousee keskimäärin 3,1 % vuodessa vuosina 2025–2028. Kuntien ansiotasoindeksin on arvioitu nousevan vielä hieman sitä enemmän. Vaikka verotuloihin odotetaan pientä kasvua tuleville vuosille, eivät ne riitä kattamaan pieneneviä valtionosuuksia ja kasvavia kustannuksia. Talousarvio 2025 sisältää miljoonan euron sopeutustoimet, mutta siitä huolimatta vuodet 2025 – 2027 ovat muodostumassa kaikki alijäämäisiksi nykyisillä veroprosenteilla.

Forssan kaupunkistrategian mukaan taloudellinen järkivihreys tarkoittaa esimerkiksi ylijäämäisiä tilinpäätöksiä. Kuntalaki 110 § sanoo, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kaupungin taseessa arvioidaan olevan edellisten vuosien ylijäämiä noin 11 miljoonaa euroa tilinpäätöksessä 2024.

Kaupunkiemon tilikauden 2025 tulos asettuu lähelle nollaa, mikäli talousarvioon suunnitellut sopeutustoimet päätetään ja toimeenpannaan ja kunnallisveroprosenttia nostetaan 0,3 prosenttiyksikköä. Ilman lisäsopeutuksia suunnitelmavuodet 2026 ja 2027 ovat silti muodostumassa alijäämäisiksi. 2026 noin 0,9 miljoonaa euroa ja 2027 noin 1,8 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuosien arviointiin sisältyy luonnollisesti epävarmuutta.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1. vahvistaa verovuoden 2025 tuloveroprosentiksi 8,50

2. määrää vuodelle 2025 seuraavat kiinteistöveroprosentit:

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	11
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 279	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 84	11.11.2024

- maapohjan ja rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,40
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,41
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00.

Käsittely

Jouko Haonperä ehdotti Jaana Lähteenkorvan kannattamana, että tuloveroprosenttia korotetaan nykyisestä 0,2 prosenttiyksikköä.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen koskien tuloveroprosentista päättämistä: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Jouko Haonperän esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa äänet jakautuivat seuraavasti: kahdeksan (8) JAA-ääntä (Aaltonen, Ahtola, Häggman, Lintonen, Marjamäki, Jokinen, Uutela ja Virtanen) ja kolme (3) EI-ääntä (Haonperä, Lähteenkorva ja Penttilä).

Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen hallituksen päätökseksi äänin 8-3.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa

1. äänin 8-3, että valtuusto vahvistaa verovuoden 2025 tuloveroprosentiksi 8,50

2. valtuustolle, että se määrää vuodelle 2025 seuraavat kiinteistöveroprosentit:

- maapohjan ja rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,40
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,41
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00.

KV 11.11.2024 § 84

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Valtuusto

1. vahvistaa verovuoden 2025 tuloveroprosentiksi 8,50

2. määrää vuodelle 2025 seuraavat kiinteistöveroprosentit:

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	12
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 279	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 84	11.11.2024

- maapohjan ja rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,40
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,41
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00.

Päätös

Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2025 - 2027 taloussuunnitelma

202/02.02.00/2024

KH 03.06.2024 § 164

Valmistelija

Talusojohtaja Timo Finning, puh. 040 6694 775,
timo.finning@forssa.fi

Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta (KuntaL 14 §). Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Kunnallisessa liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta (KuntaL 39 ja 67 §).

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen (KuntaL 110 §).

Vuonna 2022 päivitetty Järkivihreä Forssa – kestävä elinvoimaa kaupunkistrategia on kaupungin taloussuunnittelun ja ohjausjärjestelmän perusta. Talousarviossa ja -suunnitelmassa asetetaan kaupungin strategian mukaisia palvelujen järjestämistä ja investointeja koskevia tavoitteita kaupungin eri palveluille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille. Strategian toteuttaminen ulottuu palveluyksikkö- ja henkilötasolle käyttösuunnitelmissa ja kehityskeskusteluissa.

Suunnittelun lähtökohdat

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Laadinnan lähtökohdat ovat haastavat, sillä useamman vahvan vuoden jälkeen kaupungilla näyttää olevan edessä selvästi alijäämisiä vuosia. Yleisen kuntatalouden tulojen ja menojen välillä on epätasapaino, joka syvenee lähivuosina muun muassa nopeasti kasvavien kustannusten, investointipaineiden sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena.

Forssan kaupungille merkittävää on etenkin vertailukelpoisten valtionosuuksien tason selvä lasku. Valtionvarainministeriön ennakkollisten laskelmien mukaan kaupunki tulee saamaan 12,3 miljoonaa euroa valtionosuuksia ja kotikuntakorvauksia vuonna 2025. Se on noin 2,3 miljoonaa euroa enemmän, mitä vuonna 2024. Kunnille tulee kuitenkin uusi valtionosuustehtävä vuoden 2025 alusta, sillä julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Siirrosta aiheutuu kaupungille noin 3,6 miljoonan euron uusi kustannus, joten vertailukelpoisesti valtionosuudet laskevat noin 1,3 miljoonaa euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallista ja se muodostuu kustannuserojen tasauksesta ja verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Kustannuserojen taseus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin, joita kuvataan järjestelmässä erilaisten valtionosuuskriteereiden avulla. Sote-uudistuksen jälkeisessä ajassa laskennalliseen kustannukseen vaikuttaa noin 80 % alle 16-vuotiaiden lukumäärä ja noin 20 % muut erilaiset olosuhdeseikat, kuten esimerkiksi vieraskielisyys ja koulutustausta. Alle 16-vuotiaiden määrä on selvässä laskussa Forssassa ja sen seurauksena valtionosuuksien kehityksen voi olettaa olevan heikkoa myös suunnitelmavuosina. Samalla myös sivistystoimen palvelutarve laskee.

Alla olevassa taulukossa on esitetty laskelma lasten ja oppilaiden lukumääristä väestötietojen ja lukuvuoden 2024–2025 oppilasennusteen perusteella. Laskettujen aikojen perusteella arvioiden Forssaan syntyy 80 lasta vuonna 2024.

Lukuvuosi	0-6 vuotiaat	1-6 luokkalaiset	7-9 luokkalaiset
2023-2024	711	708	411
2024-2025	709	701	400
2025-2026	680	707	364

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

2026-2027

657

681

386

Samalla kun valtionosuudet laskevat, kaupungin kustannukset kasvavat. Kaupungin toimintakuluista henkilöstökuluja on noin 57 prosenttia. Kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 30.4.2025 asti, joten tarkkaa tietoa tulevista sopimuskorotuksista ei vielä ole. Valtionvarainministeriö on ennakoanut kevään 2024 kuntatalousohjelmassa, että kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi nousee keskimäärin 3,1 % vuodessa vuosina 2025–2028. Kuntien ansiotasoindeksi on arvioitu nousevan vielä hieman sitä enemmän. Kaupungin 30 miljoonan euron henkilöstökuluihin 3,1 prosentin korotus tarkoittaisiin noin 930 000 euron kasvua.

Kaupunki ostaa palveluja noin 14 miljoonalla eurolla vuosittain, mikä on 26 prosenttia kaikista toimintakuluista. Laskennallisesti tarkastellen 3,1 prosentin kasvu tarkoittaisi noin 430 000 euroa.

Talousarvion valmistelun kannalta helpottavaa on verotulojen palaaminen kasvu-uralle. Kuntaliiton veroennusteen mukaan kaupungin verotulot nousevat ensi vuonna 0,9 miljoonaa euroa ja suunnitelmavuosinakin kasvua on ennusteen mukaan nähtävissä. Veroennuste on parantunut kevään 2024 aikana, koska Orpon hallitus päätti kehysriihessä kasvattaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä poistamalla tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä.

Jos tehdään olettaen, että kaupungin toimintakate heikkenee valtionvarainministeriön keskiarvoihin perustuvan ennusteen mukaisesti noin 3 prosenttia, niin nykyisen kaltaisella toiminnalla kaupungin vuoden 2025 tilikaudesta muodostuu noin 3,5 miljoonaa euroa alijäämäinen ja suunnitelmavuosista vielä hieman enemmän alijäämäisiä.

Kaupungin talouden tasapaino

Forssan kaupunkistrategian mukaan taloudellinen järkivihreys tarkoittaa esimerkiksi ylijäämäisiä tilinpäätöksiä. Kuntalaki 110 § sanoo, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

ylijäämä. Kaupungin taseessa arvioidaan olevan edellisten vuosien ylijäämiä noin 9 miljoonaa euroa tilinpäätöksessä 2024.

Yleisesti hyväksytty käsitys on, että kunnan talouden voi sanoa olevan tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Kaupungin viimeisten vuosien tilinpäätöksissä näin on ollutkin, mutta suunnitelmakaudella vuosikate jää selvästi poistoja pienemmäksi nykyisellä toiminnalla.

Tarkastellaan asiaa sitten kaupunkistrategian, kuntalain tai yleisesti hyväksytyjen kuntatalouskäsitteiden kautta, kaupunki on nyt tilanteessa, jossa talouden tasapaino edellyttää toiminnan sopeuttamista. Nollatulokseen pääseminen vuonna 2025 edellyttää toimenpiteitä, joilla vuosikate paranee noin 3,5 miljoonaa euroa verrattuna siihen, että jatketaan kaikilta osin samalla tavalla kuin nyt. 3,5 miljoonaa euroa vastaa noin yhden prosenttiyksikön kunnallisverotuottoa.

Suunnitteluraami

Nollatulokseen vaadittava 3,5 miljoonan euron sopeutus on varsin suuri, kun huomioidaan, että kaupungin toimintakate on noin 41 miljoonaa euroa vuonna 2024. Kokonaisuuden kannalta kestävämpi ratkaisu on antaa tässä vaiheessa toimialoille suunnitteluohjeeksi maltillisempi sopeutusohje. Tällöin tasapainoiseen talouteen pääseminen edellyttää vielä muitakin päätöksiä, mutta niitä on mahdollista arvioida ja suunnitella vielä myöhemmin taloussuunnitelman valmistelun edetessä. Yhden miljoonan euron sopeutukset vuodelle 2024 tarkoittaisivat noin 2,5 miljoonan euron alijäämäistä tulosta tai lisäsopeutuksia ja veronkorotuksia tai niiden yhdistelmää.

Toimialat ovat ennakoineet vuoden 2024 ensimmäisessä osavuosikatsauksessa kuluvan vuoden ulkoisten toimintakatteiden toteumaa. Niiden arvioiden päälle on ensi vuodelle arvioitava ns. annettuja kustannusten nousuja, kuten yleistä inflaatiota ja tulevia työ- ja virkaehtosopimusten mukaisia sopimuskorotuksia. Valtionvarainministeriön ennustetta mukaillen toimintakatteet heikkenevät kolme prosenttia ensi vuonna. Silloin toimialojen ensi vuoden ulkoisiksi toimintakatteiksi muodostuisivat seuraavat:

Keskushallinto	5 370 000 €
Sivistystoimi	29 970 000 €

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Tekninen ja ympäristötoimi 7 210 000 €

Näihin toimintakatteisiin tehtävän miljoonan euron sopeutuksen jälkeen toimialojen ulkoiset toimintakatteet ovat seuraavat:

Keskushallinto 5 220 000 €
Sivistystoimi 29 270 000 €
Tekninen ja ympäristötoimi 7 060 000 €

Talousarvion ja suunnitelman laatijoiden on huomioitava koko suunnitelmakausi, vaikka suunnitelmavuosille ei euromääräistä suunnitteluraamia tässä vaiheessa annettaisikaan. Tyypillisesti sopeutustoimet ovat sen luonteisia, että ne realisoituvat vasta viiveellä. Sen vuoksi laadinnassa pitäisi pyrkiä löytämään vaikuttavia sopeutuskeinoja, vaikka niiden vaikutus kohdistuisi täysimääräisesti vasta talousarviovuoden jälkeen.

Talousarvion laadintaprosessin eteneminen

Toimialat alkavat valmistella talousarviota saatuaan valmisteluperiaatteet ja -linjaukset. Liitteessä olevan aikataulun mukaan lautakunnat antavat ensimmäiset talousarvioesityksensä 30.8. Valmistelun tilannetta ja lautakuntien esityksiä käsitellään valtuustoseminaarissa 5.–6.9. Seminaarin jälkeen lautakunnat voivat vielä tarvittaessa tarkentaa esityksiään. Kaupunginhallitus tekee esityksen talousarviosta valtuustolle 28.10. ja valtuusto päättää talousarviosta ja ensi vuoden veroprosenteista 11.11.

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadinnalle seuraavat periaatteet ja linjaukset:

1. Kaupungin taloutta ja palvelutoimintaa hoidetaan suunnittelukaudella 2025–2027 siten, että kaupungin talous pysyy tasapainossa.
2. Talousarvion tavoiteasettelu perustuu kaupunkistrategiaan ja siinä asetettuihin tavoitteisiin. Palvelualueet esitettävissä talousarviossa vaikutuspiirissään olevat strategiaa toteuttavat tavoitteensa ja mittarinsa sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

3. Keskushallinnon toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 5 220 000 €.

4. Sivistystoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate ilman uusia te-uudistuksen tuomia velvoitteita on korkeintaan 29 270 000 €.

5. Tekninen- ja ympäristötoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 7 060 000 €.

6. Kaikille toimialoille annetaan suunnitteluohjeeksi sopeuttaa taloutta suunnitelmavuosina.

7. Vesihuoltoliikelaitoksen maksaman korvauksen suuruus päätetään talousarvion yhteydessä.

8. Konserniyhtiöiltä edellytetään toimenpiteitä, jotka parantavat kaupunkikonsernin talouden tasapainoa.

9. Hyväksyy talousarvion laadintaprosessin ja aikataulun liitteen mukaisesti.

Käsittely

Johanna Häggman esitti asian palauttamista valmisteluun. Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko asia yksimielisesti palauttaa valmisteluun. Todettiin, että näin voidaan tehdä.

Päätös

Kaupunginhallitus palautti asian yksimielisesti valmisteluun.

KH 17.06.2024 § 187

Valmistelija

Talusojohtaja Timo Finning, puh. 040 6694 775,
timo.finning@forssa.fi

Kaupunginvaltuustolle järjestettiin 10.6.2024 iltakoulu talousarvion suunnitteluraamista. Valtuutetuille kerrottiin, että kaupunginjohtajan esitys miljoonan euron sopeutustoimista vaatisi lisäksi noin 0,7 prosenttiyksikön kunnallisveron korotuksen, jotta ensi vuonna päästäisiin nollatulokseen. Ilman toiminnan sopeuttamista veronkorotustarve on noin 1,0 prosenttiyksikköä.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Talousarvion valmistelun kannalta olisi tärkeää, että toimialat saisivat suunnitteluohjeistuksen sopeutuksen suuruudesta. Tällöin toimialoilla ja lautakunnissa voitaisiin valmistella ensimmäiset talousarvioesitykset ennen 5.–6.9. pidettävää valtuustoseminaaria.

Toimialoilla on olemassa vaihtoehtoisia suunnitelmia, miten miljoonan euron sopeuttaminen voitaisiin tehdä. Talouteen vaikuttavat sopeutustoimet tulevat väistämättä näkymään kaupunkilaisten palveluissa tavalla tai toisella. Esitetty euromääräinen suunnitteluraami ei kuitenkaan lukitse vielä mitään toimia, vaan lautakunnilla on mahdollisuus arvioida kaupunkilaisten kannalta parhaita vaihtoehtoja ja esittää pitkällä aikavälillä kestävimpiä ja taloudellisesti järkevimpiä muutoksia, jotka vastaisivat annettuun suunnitteluraamiin. Valtuutetuilla on mahdollisuus talousarvioseminaarissa syyskuun alussa arvioida lautakuntien esityksiä ja antaa tarvittaessa jatko-ohjeita valmisteluun.

Kaupunginvaltuusto päätti 10.6. loppuvuoden kokousaikatauluista. Päätöksen mukaan seuraava valtuuston kokous on 2.9. Mikäli talousarvion laadinnan keskeisistä periaatteista ja linjauksista päätetään vasta silloin, talousarvio saadaan kyllä valmisteltua, mutta paremmin valmisteltu lopputulos saadaan, mikäli toimialat saavat selkeän suunnitteluohjeistuksen jo aiemmin.

Liitteessä oleva esitys talousarvion valmisteluaikatauluksi on päivitetty edellisen käsittelyn jälkeen. Keskeinen muutos on se, että kaupunginvaltuusto kokoontuu 12.8. ylimääräiseen kokoukseen päättämään talousarvion laadinnan keskeisistä periaatteista ja linjauksista. Hallintosäännön 102 § mukaan kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja vs. Timo Finning

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadinnalle seuraavat periaatteet ja linjaukset:

1. Kaupungin taloutta ja palvelutoimintaa hoidetaan suunnittelukaudella 2025–2027 siten, että kaupungin talous pysyy tasapainossa.
2. Talousarvion tavoiteasettelu perustuu kaupunkistrategiaan ja siinä

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

asetettuihin tavoitteisiin. palvelualueet esitettävät talousarviossa vaikutuspiirissään olevat strategiaa toteuttavat tavoitteensa ja mittarinsa sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

3. Keskushallinnon toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 5 220 000 €.

4. Sivistystoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate ilman uusia te-uudistuksen tuomia velvoitteita on korkeintaan 29 270 000 €.

5. Tekninen- ja ympäristötoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 7 060 000 €.

6. Kaikille toimialoille annetaan suunnitteluohjeeksi sopeuttaa taloutta suunnitelmavuosina.

7. Vesihuoltoliikelaitoksen maksaman korvauksen suuruus päätetään talousarvion yhteydessä.

8. Konserniyhtiöiltä edellytetään toimenpiteitä, jotka parantavat kaupunkikonsernin talouden tasapainoa.

9. Hyväksyy talousarvion laadintaprosessin ja aikataulun liitteen mukaisesti.

Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle, että hän kutsuu kaupunginvaltuuston ylimääräiseen kokoukseen 12.8.

Käsittely Valtuuston 1. varapuheenjohtaja Lotta Saarenmaa poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.55.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KV 12.08.2024 § 53

TA-laadintaprosessin 2025 aikautaulu -liitteestä on korjattu kirjoitusvirhe päivämäärässä 30.11. → 30.10.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadinnalle seuraavat periaatteet ja linjaukset:

1. Kaupungin taloutta ja palvelutoimintaa hoidetaan suunnittelukaudella 2025–2027 siten, että kaupungin talous pysyy tasapainossa.
2. Talousarvion tavoiteasettelu perustuu kaupunkistrategiaan ja siinä asetettuihin tavoitteisiin. Palvelualueet esitettävänä talousarviossa vaikutuspiirissään olevat strategiaa toteuttavat tavoitteensa ja mittarinsa sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.
3. Keskushallinnon toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 5 220 000 €.
4. Sivistystoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate ilman uusia te-uudistuksen tuomia velvoitteita on korkeintaan 29 270 000 €.
5. Tekninen- ja ympäristötoimen toimialalle annetaan suunnitteluohje valmistella talousarvio sellaiseksi, että ulkoinen toimintakate on korkeintaan 7 060 000 €.
6. Kaikille toimialoille annetaan suunnitteluohjeeksi sopeuttaa taloutta suunnitelmavuosina.
7. Vesihuoltoliikelaitoksen maksaman korvauksen suuruus päätetään talousarvion yhteydessä.
8. Konserniyhtiöiltä edellytetään toimenpiteitä, jotka parantavat kaupunkikonsernin talouden tasapainoa.
9. Hyväksyy talousarvion laadintaprosessin ja aikataulun liitteen mukaisesti.

Päätös

Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

KH 30.09.2024 § 247

Valmistelija

Talousjohtaja Timo Finning, puh. 040 6694 775,
timo.finning@forssa.fi

Kaupungin talousarvion 2025 ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman laadinta on edennyt valtuuston antamien suunnitteluohjeiden ja -aikataulun mukaisesti. Toimialojen esitykset on käsitelty lautakunnissa ja lautakuntien esitykset ovat valtuuston antaman raamin mukaisia. Kaupunginhallitus saa käsiteltäväkseen kaupunginjohtajan alustavan talousarvioesityksen 14.10.2024. Kaupunginvaltuuston hyväksymän laadinta-aikataulun mukaisesti kaupunginhallitus tekee esityksen talousarviosta valtuustolle 28.10.2024 ja valtuusto käsittelee esitystä 11.11.2024.

Lautakuntien esitysten jälkeen kaupungin toimintakate on -43,7 miljoonaa euroa. Se on 2,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024, mutta se sisältää uuden valtionosuustehtävän työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä valtiolta kunnille. TyöHämeen työllisyysalueelle maksettava kuntaosuus on 1,94 miljoonaa euroa ja arvioidut uudet työttömyysetuuskustannukset ovat noin 1,3 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisesti tarkastellen toimintakate laskee noin 0,5 miljoonaa euroa.

Henkilöstökustannuksien on alustavassa talousarviossa arvioitu laskevan 280 000 € tai 0,9 prosenttia. Nykyiset työehtosopimukset päättyvät 30.4.2025 ja niissä on jo sovittu kehittämisohjelmaeristä, joiden kustannusvaikutus ensi vuodelle on noin 0,6 prosenttia. Lautakuntien talousarvioesitysten olettamuksena on ollut se, että uusissa työehtosopimuksissa olisi jo päätettyjen korotusten lisäksi uusia sopimuskorotuksia kustannusvaikutukseltaan vain noin yhden prosentin verran. Se toteutuisi esimerkiksi kahden prosentin korotuksella 1.7.2025 alkaen. Talousarviosta tullaan joka tapauksessa päättämään epävarmoina tulevista korotuksista, mutta jatkovalmistelussa on pohdittava, minkälainen korotusolettama kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen sisällytetään. Uudet sopimuskorotukset saattavat hyvin olla nykyistä olettamaa isompia. Yhden prosentin lisäkorotuksen kustannusvaikutus kaupungille on noin 300 000 euroa.

Palvelujen ostot kasvavat alustavan talousarvion mukaan 1,9 miljoonaa euroa tai 12,2 prosenttia. Korotus vastaa TyöHämeeltä

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

ostettavia TE-palveluita, joten vertailukelpoisesti palveluiden ostojen on arvioitu pysyvän vuoden 2024 tasolla.

Lautakuntien esitykset sisältävät oletuksen Vesihelmen normaalista toiminnasta. Mikäli Vesihelmi menee kiinni peruskorjauksen seurauksena, asiakasmaksuja ei kerry, mutta myös sähkö-, vesi-, lämmitys- ja muut ylläpitokustannukset jäävät pois. Mikäli Vesihelmi olisi kiinni vuoden 2025 jälkipuoliskon, heikentäisi se kaupungin toimintakatetta karkeasti arvioiden noin 300 000 euroa.

Talousarvion valmistelun kannalta keskeiset ennusteet, eli valtionvarainministeriön ennakkolliset valtionosuuslaskelmat ja Kuntaliiton veroennusteet on päivitetty syksyn aikana. Ensi vuoden valtionosuudet ovat absoluuttisesti nousemassa noin 2,0 miljoonaa euroa vuodesta 2024, mutta kun eliminoidaan TE-palveluiden siirrosta aiheutuviin uusiin kustannuksiin kohdennetut 3,25 miljoonan euron valtionosuudet, vertailukelpoiset valtionosuudet tosiasiallisesti laskevat 1,25 miljoonaa euroa.

Kuntaliiton veroennusteen mukaan ensi vuoden verotulot olisivat 36,0 miljoonaa euroa, mikä ennusteen mukaan tarkoittaisi noin 0,3 miljoonaa euroa suurempaa kertymää kuin vuonna 2024. Kuntaliitto ennakoii kunnallisveron kasvavan 1,8 prosenttia, mutta yhteisöveron laskevan 5,1 prosenttia ja kiinteistöveron 0,7 prosenttia. Kunnallisveron tuottoa parantaa ansiotuloverotuksen vähennysten poistamisesta aiheutuva efektiivisen kunnallisveroasteen nousu 0,34 prosenttiyksiköllä 6,37 prosenttiin. Efektiivisen kunnallisveroasteen nousu näkyy verotuloissa, mutta ei kaupungin kokonaisverorahoituksessa, sillä kasvanut verotuotto leikataan pois valtionosuuksissa pienentämällä verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta.

Poistot sekä rahoituskustannukset ovat osin vielä tarkentamatta, mutta noin kuuden miljoonan euron poistoilla tilikauden tulokseksi muodostuu tämän hetken valmistelutilanteen mukaan noin -1,6 miljoonaa euroa. Tuloksen jälkeen tehtävä investointivarausten purkamiseen liittyvä poistoeron muutos on noin 0,5 miljoonaa euroa, joten tilikauden alijäämäksi muodostuu alustavasti 1,1 miljoonaa euroa tai Vesihelmen mennessä kiinni peruskorjauksen myötä 1,4 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Kaupungin kunnallisverossa 0,1 prosentin korotus tarkoittaa noin 309 000 euron lisätuloja. Tämän hetken valmistelutilanteeseen nähden ensi vuodesta ei kirjattaisi alijäämää, jos veroja korotettaisiin 0,4 – 0,5 prosenttiyksikköä.

Taloussuunnitelman näkökulmasta on huomioitava, että vuodet 2026 ja 2027 tulevat olemaan myös taloudellisesti haastavia ja sopeutustoimia on todennäköisesti jatkettava. Kuntaliitto tosin odottaa vuodelle 2026 verotulojen kasvavan 4,4 prosenttia. Suunnitelmavuosien valtionosuuksien suhteen on paljon epävarmuutta, mutta niiden kasvua tukevia ajureita ei ole juuri näkyvissä. Kriittisiä muutostekijöitä suunnitelmavuosille ovat tulevat palkkaratkaisut ja työllisyyden kehitys. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen irtisanottua vuokrasopimuksensa on myös varauduttava siihen, että sote-kiinteistöjen vuokrataso ei pysy nykyisellä tasolla jatkossa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee talousarvion laadinnan tilanteen tiedoksi ja antaa jatkovalmistelua varten tarpeellisiksi katsomiaan ohjeita.

Käsittely Talousjohtaja Timo Finning esitteli kokouksessa asiaa.

Hallituksen jäsen Jaana Lähteenkorva poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 18.03.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 21.10.2024 § 273

Valmistelija Talousjohtaja Timo Finning, puh. 040 6694 775,
timo.finning@forssa.fi

Kaupungin vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelma on valmisteltu kaupunginvaltuuston 12.8.2024 (53 §) hyväksymien periaatteiden ja linjausten mukaisesti. Valtuustoseminaarissa 5.-6.9.2024 käsiteltiin talousarvion laadinnan etenemistä ja lautakunnat tekivät esityksensä talousarviosta 20.9.2024 mennessä. Kaupunginhallitus ja laajennettu puheenjohtajista käsitteli kaupunginjohtajan alustavaa

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

talousarvioesitystä iltakoulussa 14.10.2024. Yhteistoimintaryhmä käsittelee ja antaa lausunnon talousarvioesityksestä 28.10.2024.

Kaupunginhallitus saa käsiteltäväkseen kaupunginjohtajan lopullisen esityksen talousarviosta sekä esityksen vuoden 2025 tulo- ja kiinteistöveroprosenteista yhteistoimintaryhmän talousarvio käsittelyn jälkeen 28.10. 2024.

Käsittelyssä oleva kaupunginjohtajan alustava talousarvioesitys sisältää lautakuntien esitysten jälkeen lisättyjä pieniä lisäsopeutuksia perusopetukseen ja siihen on sisällytetty 0,3 prosenttiyksikön veronkorotus. Lisäksi ennakkolliset valtionosuuslaskelmat ovat juuri päivittyneet ja niiden mukaan kaupunki saisi noin 240 000 € enemmän valtionosuuksia, mitä tähän mennessä valmistelussa on oletettu. Näillä muutoksilla tilikauden 2025 alijäämäksi muodostuisi kaupunkiemon osalta 108 636 euroa. Vesihuoltoliikelaitos huomioiden koko kaupungin ylijäämäksi muodostuisi 291 000 euroa.

Verotulojen arvioidaan ensi vuonna olevan 36,9 milj. (35,9; sulkeissa 2024) € ja valtionosuuksien 12,0 (9,9) milj. €. Koko kaupungin ulkoiset ja sisäiset kulut ovat yhteensä 67,1 (65,1) milj. € ja tuotot 26,3 (26,3) milj. €. Henkilöstökustannusten osuus kuluista on 31,0 (31,3) milj. € ja ostopalvelujen 18,6 (16,7) milj. €. Toimintakate on 40,8 (38,8) milj. €. Investoinnit ovat 10,3 (6,9) milj. €. Kaupungin lainakanta asukasta kohti säilyy maan keskiarvoon nähden maltillisena ja on talousarviovuoden alussa 2.114 € asukasta kohden ja on yhteensä 34,8 milj. €. Suunnitelmakauden lopussa kaupungin lainamäärä on 35,6 milj. € ja 2.166 € asukasta kohden. Kaupungin lainanhoitokate on talousarviovuonna tyydyttävä ja hyvän rajalla, eli 2,0.

Suunnitelmavuosista arvioidaan tulevan alijäämää 0,65 ja 1,4 miljoonaa euroa. Vesihelmen peruskorjaus on suunnitelmakauden merkittävin investointi 10,9 miljoonan euron kustannusarviolla. Peruskorjauksen valmistuminen kasvattaa poistoja vuonna 2027 ja osittain jo vuonna 2026.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee talousarvion laadinnan tilanteen tiedoksi ja antaa jatkovalmistelua varten tarpeellisiksi katsomiaan ohjeita.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Käsittely Puheenjohtaja Mika Penttilä poistui kokouksesta klo 20.33 ja kokouksen puheenjohtajaksi siirtyi varapuheenjohtaja Emmi Lintonen.

Talusojohtaja Timo Finning, tekninen johtaja Antti Heinilä, sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen, kiinteistöpäällikkö Jukka Perälä, hyvinvointi- ja kehityspäällikkö Tiina Kemppainen ja valtuuston puheenjohtaja Kaisa Lepola poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa klo 20.38.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 28.10.2024 § 280

Valmistelija Talusojohtaja Timo Finning, puh. 040 6694 775, timo.finning@forssa.fi

Kaupunginhallitus käsitteli 21.10.2024 § 273 kaupunginjohtajan alustavaa talousarvioesitystä. Käsittelyn jälkeen kaupunginjohtajan varsinaisen talousarvioesityksen tulos on parantunut 110.000 eurolla Forssan Yrityskehitys Oy:ltä ostettavien palveluiden määrärahojen pienentämisen seurauksena. Kaupunkiemon tilikauden tulos talousarviossa 2025 on 1.364 euroa ylijäämäinen ja liikelaitos mukaan lukien 404.000 euroa ylijäämäinen. Talousarvioesitys sisältää edelleen 0,3 prosenttiyksikön kunnallisveron korotuksen 8,5 prosenttiin.

Edellisen käsittelyn jälkeen valtionvarainministeriön on tiedottanut valtionosuusuudistuksen siirtyvän vuodelle eteenpäin. Uudistuksen tavoitteena on nyt astua voimaan 2027 vuoden alusta.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1. hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman

2. oikeuttaa keskushallinnon talouspalveluyksikön tekemään tarvittaessa talousarvioon ja -suunnitelmaan teknisiä tarkistuksia ja korjauksia.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Käsittely

I äänestys

Johanna Häggman esitti Saara Jokisen kannattamana, että kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, toimialan tukipalvelut, **taloussuunnitelma 2025-2027** poistetaan teksti ”Palveluverkon muutokset”.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa äänet jakoutuivat seuraavasti: seitsemän (7) JAA-ääntä (Aaltonen, Ahtola, Haonperä, Lähteenkorva, Marjamäki, Penttilä ja Virtanen) ja neljä (4) EI-ääntä (Häggman, Lintonen, Jokinen ja Uutela).

Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen hallituksen päätökseksi äänin 7-4.

II äänestys

Johanna Häggman esitti Saara Jokisen kannattamana, että kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, toimialan tukipalvelut, **Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi** poistetaan teksti ”Palvelutarpeen muutoksiin reagointi etupainotteisesti”.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa äänet jakoutuivat seuraavasti: seitsemän (7) JAA-ääntä (Aaltonen, Ahtola, Haonperä, Lähteenkorva, Marjamäki, Penttilä ja Virtanen) ja neljä (4) EI-ääntä (Häggman, Lintonen, Jokinen ja Uutela).

Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen hallituksen päätökseksi äänin 7-4.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

III ja IV äänestys

Johanna Häggman esitti Saara Jokisen, Emmi Lintosen, Tapio Virtasen ja Tero Ahtolan kannattamana, että kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, perusopetus, **Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)** poistetaan teksti "Sivistyslautakunnan käsittelyn jälkeen vähennetty 5 opettajaa (104 000 €) sekä ohjaajia 4 (40 000 €). Vuodesta 2026 alkaen vaikutus 347 500 €" ja tehdään talousarviokirjaan poistoa vastaavat muutokset määrärahoihin ja tunnuslukuihin.

Merkittiin, että pidettiin kokoustauko klo 18.20-18.29.

Jouko Haonperä esitti Jaana Lähteenkorvan kannattamana, että samasta kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, perusopetus, **Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)** muutetaan teksti "Sivistyslautakunnan käsittelyn jälkeen vähennetty 5 opettajaa (104 000 €) sekä ohjaajia 4 (40 000 €). Vuodesta 2026 alkaen vaikutus 347 500 €" kuulumaan seuraavasti: "Lapsimäärän vähenemisen ja eläköitymisen hyödyntämisen kautta määrärahojen vähennys 144 000 vuodelle 2025 ja vuodesta 2026 alkaen vaikutus 347 500 €." Määrärahat pidetään pohjaehdotuksen mukaisina.

Koska oli tehty kaksi pohjaehdotuksesta poikkeavaa kannatettua esitystä, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ensin äänestetään Johanna Häggmanin ja Jouko Haonperän esityksen välillä ja sen jälkeen voittaneen esityksen ja pohjaehdotuksen välillä. Äänestystapa hyväksyttiin.

Sen jälkeen puheenjohtaja ehdotti, että ensin äänestetään Johanna Häggmanin ja Jouko Haonperän esityksen välillä niin, että ne, jotka kannattavat Haonperän esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa äänet jakautuivat seuraavasti: neljä (4) JAA-ääntä (Aaltonen, Haonperä, Lähteenkorva ja Penttilä), kuusi (6) EI-ääntä (Ahtola, Häggman, Lintonen, Jokinen, Uutela ja Virtanen) ja yksi (1) tyhjä (Marjamäki).

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Puheenjohtaja totesi Johanna Häggmanin ehdotuksen voittaneen äänin 4-6, 1 tyhjä ja ehdotti, että seuraavaksi äänestetään Johanna Häggmanin ja pohja ehdotuksen välillä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa äänet jakautuivat seuraavasti: neljä (4) JAA-ääntä (Aaltonen, Haonperä, Lähteenkorva ja Penttilä), kuusi (6) EI-ääntä (Ahtola, Häggman, Lintonen, Jokinen, Uutela ja Virtanen) ja yksi (1) tyhjä (Marjamäki).

Puheenjohtaja totesi Johanna Häggmanin ehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi äänin 4-6, 1 tyhjä.

Äänestys V

Johanna Häggman esitti Saara Jokisen kannattamana, että kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, perusopetus, **Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi** poistetaan teksti "Palveluverkon mahdolliset muutokset."

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa äänet jakautuivat seuraavasti: kuusi (6) JAA-ääntä (Aaltonen, Ahtola, Haonperä, Lähteenkorva, Marjamäki ja Penttilä) ja viisi (5) EI-ääntä (Häggman, Lintonen, Jokinen, Uutela ja Virtanen).

Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen hallituksen päätökseksi äänin 6-5.

Äänestys VI

Saara Jokinen esitti, että kohta 4.3. Sivistyspalvelut, taide- ja koulutuskeskus Elli tehdään 50 000 €:n määrärahalisäys resurssiopetukseen käytettäväksi.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Saara Jokisen esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa äänet jakautuivat seuraavasti: kuusi (6) JAA-ääntä (Aaltonen, Ahtola, Haonperä, Lähteenkorva, Penttilä ja Virtanen), neljä (4) EI-ääntä (Häggman, Lintonen, Jokinen ja Uutela) ja yksi (1) tyhjä (Marjamäki).

Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi äänin 4-6, 1 tyhjä.

Pohjaehdotuksen muutos

Kohta 4.3. Sivistyspalvelut, taide- ja koulutuskeskus Elli, **Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi:** Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että teksti "Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrän lisääminen" muutetaan muotoon "Kansainvälisten opiskelijoiden määrän optimointi".

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

1. ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy yllä ilmenevin muutoksin liitteenä olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman

2. oikeuttaa keskushallinnon talouspalveluyksikön tekemään tarvittaessa talousarvion ja -suunnitelmaan teknisiä tarkistuksia ja korjauksia.

KV 11.11.2024 § 85

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Valtuusto hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Käsittely

Sirkka-Liisa Anttila poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.58 ja hänen tilalleen kokoukseen tuli varajäsen Eero Hirvikoski.

Asian käsittelyn aikana pidettiin kokoustauko klo 20.08-20.18.

Tapio Virtanen esitti, että 800 000 euron investointimäärärahasta varataan 20 000 euroa Ruostejärven kehittämiseen. Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko esitys yksimielisesti hyväksyä. Todettiin, että näin voidaan tehdä. (Talousarvionkirja s. 80, kohta 6. investointiosa, erittelemättömät pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset, tekstilisäys: "Ruostejärven kehittämiseen 20 000 €).

I äänestys

Johanna Häggman esitti Saara Jokisen kannattamana, että kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, toimialan tukipalvelut, **taloussuunnitelma 2025-2027 poistetaan teksti "Palveluverkon muutokset"**

ja kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, toimialan tukipalvelut, **Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi poistetaan teksti "Palvelutarpeen muutoksiin reagointi etupainotteisesti"**.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin äänestys sähköisesti kokousjärjestelmässä.

Äänestyksessä annettiin 25 (kaksikymmentäviisi) JAA-ääntä, 15 (viisitoista) EI-ääntä ja kolme (3) tyhjää. Äänestyslista pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen valtuuston päätökseksi äänin 25-15, 3 tyhjää.

II äänestys

Johanna Häggman esitti Saara Jokisen kannattamana, että kohdasta 4.3. Sivistyspalvelut, perusopetus, **Keinot ja toimenpiteet**

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi
poistetaan teksti ”Palveluverkon mahdolliset muutokset.”

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin äänestys sähköisesti kokousjärjestelmässä. Äänestyksessä annettiin 25 (kaksikymmentäviisi) JAA-ääntä, 15 (viisitoista) EI-ääntä ja kolme (3) tyhjää. Äänestys lista pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen valtuuston päätökseksi äänin 25-15, 3 tyhjää.

III äänestys

Asta Jaakkola esitti Topias Kujalan kannattamana, että luovutaan liikuntapaikkamaksujen korotuksesta. (Talousarviokirja s. 39)

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Asta Jaakkolan esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin äänestys sähköisesti kokousjärjestelmässä. Äänestyksessä annettiin 37 (kolmekymmentäseitsemän) JAA-ääntä, 6 (kuusi) EI-ääntä. Äänestys lista pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen valtuuston päätökseksi äänin 37-6.

Sanni Grahn-Laasonen poistui kokouksesta III:n äänestyksen jälkeen klo 20.36 ja hänen tilalleen kokoukseen tuli varajäsen Sanna Järvi.

IV äänestys

Sirkka-Liisa Ilvonen esitti Ville Sundellin ja Saara Jokisen kannattamana, että kohtaan 20 sivistyspalvelut, 240 taide- ja

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

koulutuskeskus Elli lisätään lukiokoulutuksen henkilöstökuluihin 50 000 € käytettäväksi resurssiopettajan palkkakuluihin.

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Sirkka-Liisa Iivosen esitystä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin äänestys sähköisesti kokousjärjestelmässä. Äänestyksessä annettiin 27 (kaksikymmentäseitsemän) JAA-ääntä, 14 (neljätoista) EI-ääntä ja kaksi (2) tyhjää. Äänestyslista pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen valtuuston päätökseksi äänin 27-14, kaksi tyhjää.

Päätös

Valtuusto hyväksyi liitteenä olevan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman yllä ilmenevällä tekstilisäyksellä koskien Ruostejärven kehittämiseen varattavaa määrärahaa.

Asian käsittelyn jälkeen Johanna Häggman esitti seuraavan Keskustan ja kristillisdemokraattien valtuustoryhmän toimenpideoitteen:

Tehdään selvitys tulevien vuosien osalta, voisiko Forssan kaupunki poistaa vesihuoltoliikelaitokselta tuloutuksen vaateen kaupungille. Tällöin veishuoltoliikelaitos voi ohjata tuloutuksesta vapautuvan rahoituksen kiinteisiin kustannuksiin ja infran ylläpitämiseen. Tuloutuksesta luopumisesta voi olla myös positiivinen vaikutus seudullisen vesihuollon kehittämiseen.

Asiasta käydyn keskustelun perusteella puheenjohtaja totesi, että toimenpideoitetta ei voida yksimielisesti hyväksyä, vaan hyväksymisestä on äänestettävä ja teki seuraavanlaisen äänestys ehdotuksen: Ne, jotka eivät kannata toimenpideoitteen hyväksymistä, äänestävät JAA, ja ne jotka kannattavat toimenpideoitteen hyväksymistä, äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin äänestys sähköisesti kokousjärjestelmässä. Äänestyksessä annettiin 27 (kaksikymmentäseitsemän) JAA-ääntä, 15 (viisitoista) EI-ääntä ja yksi (1) tyhjä. Äänestyslista pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi, että valtuusto ei hyväksynyt toimenpideoitetta äänin 27-15, yksi tyhjä.

Kaupunginhallitus	§ 164	03.06.2024
Kaupunginhallitus	§ 187	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 53	12.08.2024
Kaupunginhallitus	§ 247	30.09.2024
Kaupunginhallitus	§ 273	21.10.2024
Kaupunginhallitus	§ 280	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 85	11.11.2024

Liitteet

- Talousarvio 2025 kv 11.11.2024
- § 85_1. Äänestysraportti Häggmanin esitys tekstipoistosta
- § 85_2. Äänestystulosraportti Häggmanin ehdotus
- § 85_3. Äänestystulosraportti Jaakkolan esitys
- § 85_4. Äänestystulosraportti Ilvosen esitys
- § 85_5. Äänestystulosraportti Keskustan ja KDn ponsiesitys

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	35
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 281	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 86	11.11.2024

Yhteistoimintasopimus rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta

343/00.04.00/2024

KH 28.10.2024 § 281

Valmistelija Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg, p. 03 4141 5267,
niina.salminen@forssa.fi

Forssan kaupunki on vuoden 2019 alusta hoitanut kuntalain 54 §:n mukaisesti kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisten tehtäviä erillisen sopimuksen mukaisesti. Tammelan kunnan päätettyä jättäytyä pois yhteistyöstä, on Humppilan, Jokioisten ja Ypäjän kuntien sekä Forssan kaupungin kesken päivitetty nykyistä sopimusta.

Yhteistyösopimuksen päivitystä ovat olleet laatimassa Humppilan kunnasta kunnanjohtaja Antti Ahonen, hallintojohtaja Antti Jämsén, tekninen johtaja Mari Honkonen, Jokioisten kunnasta kunnanjohtaja Jukka Matilainen, vs. tekninen johtaja Janna Stenberg, Ypäjän kunnasta kunnanjohtaja Tatu Ujula, tekninen johtaja Jouko Käkönen, Forssan kaupungilta kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, tekninen johtaja Antti Heinilä, johtava rakennustarkastaja Jukka Laaksonen ja ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg. Laadittu ehdotus on päivitetty versio voimassa olevasta sopimuksesta. Teknisten korjausten lisäksi sopimustekstiä on pyritty muuttamaan yksiselitteisemmäksi. Teknisiä korjauksia ovat mm. lainsäädännöstä tulevat termistö- ja pykälämuutokset. Tietoturva- ja tietosuojamääräystä on päivitetty ja sopimukseen on ehdotettu lisättäväksi erillinen liite, joka koskee rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välistä toimintaa.

Sopimusehdotus sisältää kuntalain 54 §:n edellyttämät tarpeelliset määräykset tehtävien sisällöstä, tehtävien hoidon seurannasta, kustannusten perusteista ja jakautumisesta sekä sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Sopimuksen sisältö koskee viranomaiselle laissa säädettyjä ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tehtäviä, joissa toimivaltaa voidaan siirtää kaupungin viranhaltijoille. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on säädetty pääasiassa ympäristönsuojelulaissa, (527/2014 muutoksineen) sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986 muutoksineen) ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä on säädetty rakentamislaisissa (751/2023 muutoksineen).

Kaupunginhallitus	§ 281	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 86	11.11.2024

Lisäksi sopimuksessa on määritelty edelleen eräistä kunnan lakisääteistä tehtävistä, joita Forssan kaupungin henkilökunta hoitaa. Kyse on tehtävistä, joita perinteisesti kunnan rakennusvalvontaviranomainen tai ympäristönsuojeluviranomainen on hoitanut.

Lisäksi edelleen sopimuksessa todetaan, että kalenterivuositain sovitaan erikseen mahdollisiin projekteihin ja hankkeisiin osallistumisesta ja niiden kustannuksista.

Kustannustenjakoperusteet niin ikään pysyisivät ennallaan. Forssan kaupunki maksaa vuosittaisen 10 000 euron lisäosuuden.

Kokonaiskuluista palkkakustannukset ovat noin 80 %.

Kustannuksissa on otettu huomioon seuraavat kulut: palkat, palveluiden ostot, tarvikkeet yms. ulkoiset kulut, ict, puhtaanapito sekä vuokrat yms. sisäiset kulut. Kuntien välinen kustannustenjako määräytyy seuraavasti: 50 % kunnan asukasluvun mukaan, 30 % rakentamislupamäärien mukaan, 10 % ympäristönsuojeluviranomaisen valvottavien lupakohteiden mukaan ja 10 % valvottavien maa-aineslupien määrän mukaan.

Ostajakuntien perimät asiakasmaksut ohjautuvat suoraan ao. kuntiin.

Uusi sopimus olisi voimassa toistaiseksi. Ja sopimus on irtisanottavissa kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Irtisanominen on toimitettava kirjallisesti tai sähköisesti kunkin sopijakunnan kirjaamoon.

Mikäli jokin sopijakunta irtisanoo sopimuksen, neuvottelevat muut sopijakunnat keskenään tämän sopimuksen jatkamisesta.

Kaikki viranomaisorganisaatiot eli lautakunnat ja jaostot jäävät entisilleen kuntiin. Niiden päätösvalta säilyy entisellään. Kaupungin palveluksessa oleva henkilökunta valmistelee niiden käsittelemät asiat sekä valvoo niiden päätösten noudattamista. Valmistelijat ovat tarpeen mukaan asiantuntijoina läsnä kokouksissa asioita käsiteltäessä. Kaupungin viranhaltijat voivat päättää kunkin kunnan johtosäännössä tai monijäsenisessä viranomaisessa määritellyistä asioista.

Yhteistyön jatkumisen on katsottu olevan asianmukaista resurssien tehokkaamman käytön kannalta sekä kyseisten viranomaistoimintojen vaatimusten jatkuvan kasvun haasteisiin vastaamiseksi. Sekä rakennusvalvonta että ympäristönsuojelu ovat kuntien lakisääteistä toimintaa.

Sopimusehdotus on liitteenä.

Uusi sopimus tulisi saattaa voimaan 1.1.2025, jotta toimintaan ei tulisi katkosta.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	37
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 281	28.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 86	11.11.2024

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan yhteistoimintasopimuksen

2. nimeää sopimuksessa esitettyyn seurantaryhmään enintään kolme jäsentä ja heille mahdolliset varajäsenet edellyttäen, että sopimus tulee voimaan.

Päätös Kaupunginhallitus

1. ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan yhteistoimintasopimuksen

2. nimesi sopimuksessa esitettyyn seurantaryhmään seuraavat jäsenet ja varajäsenet edellyttäen, että sopimus tulee voimaan:

Jäsen: Jouko Haonperä varajäsen Johanna Häggman

Jäsen: Matti Uutela, varajäsen Saara Jokinen.

KV 11.11.2024 § 86

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus Valtuusto hyväksyy liitteenä olevan yhteistoimintasopimuksen.

Päätös Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

- Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävien hoitoa koskeva sopimusehdotus 11.10.2024
- Liite 1 yleiset sopimusehdot (JIT 2015 Yleiset ehdot) 7.10.2024
- Henkilötietojen käsittelyliite 11.10.2024
- Liite 9. Erityisehtoja henkilötietojen käsittelystä (JIT 2015-Henkilötiedot) 7.10.2024

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	38
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 266	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 87	11.11.2024

Mäkilammin ja Linikkalanlammin keskelle sijoitettavia suihkulähteitä koskeva valtuustoaloite

360/10.03.01.00/2022

KV 20.06.2022 § 46

Valtuutettu Mika Penttilä luki allekirjoittamansa Mäkilammin ja Linikkalanlammin keskelle sijoitettavia suihkulähteitä koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Forssan kaupungin lomakeitaat Mäkilammi ja Linikkalanlammi ovat tällä hetkellä varsin hyvässä kunnossa ja kuntalaiset ovat ne hyvin löytäneet. Keskusteluissa on käynyt ilmi huoli veden laadusta. Aloitteessa toivomme, että kaupunki selvittäisi kustannukset ja hyödyt näyttävien suurten suihkulähteiden asettamisesta keskelle näitä lammia. Olisiko niistä hyötyä veden hapettamisessa ja jopa levä ilmentymien estämisessä. Lisäksi kustannuksissa pitää ottaa huomioon huollon aiheuttamat rasitteet.”

Valtuutettu Mika Penttilän lisäksi aloitteessa olivat mukana valtuutetut Sanni Grahn-Laasonen, Reima Hakala, Jouko Haonperä, Satu Järvinen, Antti Lindvall, Susanna Marjamäki-Vuorenpää, Tapio Nieminen, Lotta Saarenmaa, Ritva Vastamäki ja Tapio Virtanen.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 15.08.2022 § 228

Valmistelija Hallintosihteeri Sirpa Kotilainen, p. 03 4141 5283, sirpa.kotilainen (ät) forssa.fi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus antaa yhdyskuntalautakunnalle tehtäväksi laatia valtuustoaloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

YMPLA 06.06.2023 § 27

Valmistelija Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg, puh. 050 564 0009, niina.salminen@forssa.fi

Kaupunginhallitus	§ 266	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 87	11.11.2024

Valtuutettu Mika Penttilä ym. ovat jättäneet Mäkilammin ja Linikkalanlammin keskelle sijoitettavia suihkulähteitä koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

” Forssan kaupungin lomakeitaat Mäkilammi ja Linikkalanlammi ovat tällä hetkellä varsin hyvässä kunnossa, ja kuntalaiset ovat ne hyvin löytäneet. Keskusteluissa on käynyt ilmi huoli veden laadusta. Aloitteessa toivomme, että kaupunki selvittäisi kustannukset ja hyödyt näyttävien suurten suihkulähteiden asettamisesta keskelle näitä lampia. Olisiko niistä hyötyä veden hapettamisessa ja jopa levä ilmentymien estämisessä. Lisäksi kustannuksissa pitää ottaa huomioon huollon aiheuttamat rasitteet.”

Kaupunginhallitus antoi 15.8.2022 yhdyskuntalautakunnalle tehtäväksi laatia valtuustoaloitteessa tarkoitettua asiaa koskevan selvityksen ja mahdollisen toimenpide-esityksen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Linikkalanlammi ja Mäkilammi ovat syviä ja vesi kerrostuu yleensä voimakkaasti kesäkaudella. Tällöin alusvesi on usein paljon heikkolaatuisempaa kuin päällysvesi. Kun happi kuluu vähiin, kohoavat usein myös alusveden ravinne (ja rauta) pitoisuudet. Kesällä näitä kerroksia ei haluta sekoittaa, koska lisääntyvät ravinteet pinnalla heikentäisivät veden laatua ja edesauttaisivat levien kasvua. Suihkulähteellä on päällysvettä ilmastava vaikutus. Oleellista on, että suihkulähdetoiminta ei riko kerrostuneisuutta.

Linikkalanlampea on kunnostettu ja hoidettu ravinteiden kemiallisella saostuksella vuosina 1976, 1982 ja 1996 sekä hapetuskierrätyksellä vuodesta 1982 alkaen talvisin melko säännöllisesti. Näillä toimenpiteillä lammen tilaa on pystytty pitämään kohtuullisessa kunnossa. Mäkilammin vedenlaatu on miltei yhtä huono kuin Linikkalanlammissa, mutta sille ei toistaiseksi ole tehty mitään käsittelyjä. Mäkilammin huonoa kehitystä on hidastanut ravinteikkaan alusveden heikko sekoittuminen pintaveteen.

Kemiallisella käsittelyllä pyritään sitomaan vedessä olevia ravinteita pohjan sedimentteihin ja kirkastamaan vettä kiintoaineen laskeutuessa pohjalle. Kun fosfori saadaan sidottua muotoon, josta se ei pääse vapautumaan ravintokierto, levien kasvu hidastuu.

Talviaikaisessa hapetuksessa kierrätetään happirikasta pintavettä syvänteisiin, joissa veden happipitoisuus on alhainen ja jotka ovat vaarassa muuttua hapettomiksi. Pohjan happitilanteen parantaminen vähentää fosforin liukenemistä pohjasedimentistä veteen. Yleensä hapetusta tehdään talviaikoina, jolloin estetään mm. alusveden lämpeneminen, joka voi mm. heikentää kalojen elinmahdollisuuksia pohjan lähellä.

Kaupunginhallitus	§ 266	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 87	11.11.2024

Kummassakin lammessa ongelmana on veden hidas, miltei olematon vaihtuvuus. Hulevedet tuovat jatkuvasti syviin altaisiin veden lisäksi ravinteita ja kiintoainesta, joiden pois saanti on miltei mahdotonta. Tästä syystä ainut todellinen vesien tilaa parantava vaikutus saadaan hulevesien paremmalla hallinnalla, jossa vesien laatua pyritään parantamaan ennen kulkeutumista lampiin. Keinona ovat esimerkiksi kosteikot ja laskeutusaltaat.

Ottaen huomioon lampien ensisijainen käyttötarkoitus eli uinti tulisi resurssit kohdentaa veden laadun ylläpitämiseen ja parantamiseen. Alustavasti on kartoitettu Linikkalanlammin kemikaloinnin uusimista ja siihen tarvittavia lupia. Jos tulevaan talousarvioon saadaan varaus, niin kemikalointi voitaisiin suorittaa vuonna 2024. Toimenpiteen kustannusarviota ei vielä ole olemassa.

Forssan kaupunki on laatinut ensimmäisen hulevesiohjelmansa vuonna 2017. Parhailaan ohjelmaa ollaan uusimassa ja siihen on tarkoitus saada mahdollisimman konkreettisia esityksiä hulevesien tehokkaammaksi hallitsemiseksi erityisesti riskikohteissa. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa mm. lampiin tulevien hulevesien hallittua viivytystä ja puhdistusta ennen laskua lampeen. Ensimmäisiä toimia hulevesien parantamiseksi on jo tehty Linikkalanlammilla parkkipaikan uusimisen yhteydessä.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Ympäristölupalautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan selvityksen valtuustoaloitteesta:

Edellä esitettyyn selvitykseen perustuen lautakunta esittää, että Forssalle tärkeiden Linikkalanlammin ja Mäkilammin uimarantojen vesien pysyminen uimakelpoisina on ensiarvoisen tärkeää ja siten resurssit tulisi kohdentaa veden laadun parantamiseen. Vasta näiden toimenpiteiden jälkeen kannattaisi harkita suihkulähteiden rakentamista. Vaikka suihkulähteellä on hieman päällysvettä ilmastava vaikutus, niin varsinaisesti sillä on vain esteettinen merkitys.

Päätös

Ympäristölupalautakunta hyväksyi ehdotuksen.

KH 14.10.2024

Valmistelija

Hallintojohtaja Hanna Saarni, puh. 040 573 6133,
hanna.saarni@forssa.fi

Ympäristölupalautakunta on antanut yllä ilmenevän aloitevastauksen aloitteeseen. Kemiallinen puhdistus Linikkalanlammiin suoritetaan syksyllä 2024.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	41
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 266	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 87	11.11.2024

Kuten aloitevastauksesta ilmenee, suihkulähteet eivät veden laadun kannalta ole erityisen merkityksellisiä vaan niiden merkitys on ennemminkin esteettinen. Tavanomaisen lampeen soveltuvan suihkulähteen hinta on noin 10 000 euroa/kpl ja käyttökustannukset arviolta noin 1 000 €/ kuusi kuukautta. Hinta-arvio on yhdelle 12 m korkeuteen suihkuavalle suihkulähteelle. Esteettistä näyttävyyttä ajatellen kolmen suihkulähteen ratkaisu olisi parempi, mutta tällöin myös hinta on on kolminkertainen.

Ottaen huomioon suihkulähteiden vähäinen hyöty veden laadun parantamisen suhteen ja Forssan kaupungin tarpeen taloudellisten sopeuttamistoimien tekemisestä, suihkulähteiden asentaminen Mäkilammiin ja Linikkalanlammiin ei ole tarkoituksenmukaista ja ajankohtaista.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. merkitsee tiedokseen ympäristölautakunnan 6.6.2023 antaman ja kaupunginhallituksen listatekstistä ilmenevät aloitevastaukset
2. toteaa, ettei tarvetta yhdyskuntalautakunnan erilliselle käsittelylle ole ja kumoaa päätöksensä lähettää aloite yhdyskuntalautakunnalle valmisteltavaksi.
3. päättää, ettei valmistelua suihkulähteiden asentamiseksi Linikkalanlammiin ja Mäkilammiin ole tarpeen jatkaa aloitevastauksista ilmenevin perustein.
4. ehdottaa valtuustolle, että se merkitsee aloitevastaukset tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KV 11.11.2024 § 87

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus Valtuusto merkitsee aloitevastaukset tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	42
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 267	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 88	11.11.2024

Valtuustoaloite Forssan valopolku hankkeen jatkamisesta

436/00.01.02/2023

KV 11.12.2023 § 133

Valtuutettu Lotta Saarenmaa luki allekirjoittamansa Forssan valopolku hankkeen jatkamista koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

"100-vuotiaasta Forssan kaupunkia on juhlistettu kuluvana vuonna usein eri tavoin. Yksi näistä kunnianosoituksista 100-vuotiaalle kotikaupungillemme on Kehräämöalueelle 2. joulukuuta avattu valopolku, jonka tarkoitus on kruunata juhlavuosi.

Valopolun ajatuksena on, että tiettyyn miljööseen, tässä tapauksessa Kehräämölle, luodaan valojen, värien ja muiden tehosteiden avulla tunnelmallinen kokonaisuus. Jokaisella kaupunkilaisella on mahdollisuus lähteä tutustumaan valopolulle hämärän tullen ilmaiseksi ja juuri siihen aikaan, kun se itselle on mahdollista. Samaan aikaan valopolku luo valaistulle alueelle ainutlaatuisen tunnelman ja luo kaupunkikuvaan kiinnostavan yksityiskohdan.

100-vuotiaan kaupungin kunniaksijärjestetty valopolku on ollut nähdäksemme monellakin tapaa onnistunut kokonaisuus. Se on saanut kaupunkilaiset tutustumaan historialliseen Kehräämöalueeseen, kannustanut ulkoliikuntaan yhdessä ja yksin. Se on näkynyt lukuisissa sosiaalisen median julkaisuissa ja saanut runsaasti positiivista palautetta monissa kanavissa. Voisikin melkein todeta, että valopolku on ollut juuri sellainen tapahtuma, jota Forssaan on kauan kaivattu. Se on näkynyt positiivisesti niin kaupunkilaisille kuin luonut positiivista kaupunkikuvaa ulospäinkin.

Valopolun ei soisi jäävän vain juhlavuoden iloksi, vaan sille toivoisi näkevän jatkoa. Tulevana vuonna 2024 valopolku-projekti voitaisiin tuoda osaksi Forssan toria ja toteuttaa esimerkiksi Ankkalammin ja torin alueella.

Esitämmekin, että:

- 1) Juhlavuoden valopolku-projekti saa jatkoa vuonna 2024. Ajankohta voisi olla sama kuin vuonna 2023 ja sen voisi yhdistää Forssan joulunavaukseen.
- 2) Kaupunki kartoittaa mahdollisuuden valopolun toteuttamiseen esimerkiksi Ankkalammin ja torin alueella.

Kaupunginhallitus	§ 267	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 88	11.11.2024

3) Kaupunki pohtii, olisiko valopolku-hankkeesta mahdollista tehdä vuosittain järjestettävä tapahtuma, jonka sijainti toisi vuosittain esille Forssan eri kaupunginosia ja kohteita.”

Valtuutettu Lotta Saarenmaan lisäksi valtuustoaloitteessa olivat mukana valtuutetut Suvi Aaltonen, Tero Ahtola, Otto Eriksson, Sanni Grahn-Laasonen, Kristiina Halonen, Timo Helin, Sirkka-Liisa Ilvonen, Asta Jaakkola, Satu Järvinen, Kati Kaasalainen, Maija Kranni, Topias Kujala, Antti Lindvall, Jaana Lähteenkorva, Pentti Mansikkamäki, Sami Mattila, Pekka Murtolahti, Tapio Nieminen, Mika Penttilä, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Ville Sundell, Mikko Suomi, Kari Suoranta, Matti Uutela, Irmeli Vinnikainen ja Tapio Virtanen sekä varavaltuutetut Riikka Kinnunen, Arja Mäkelä ja Ida Viljanen.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 18.12.2023 § 396

Valmistelija Hallintojohtaja Hanna Saarni, puh. 040 573 6133,
hanna.saarni@forssa.fi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää lähettää aloitteen keskushallinnolle valmisteltavaksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 14.10.2024

Valmistelija Hallintojohtaja Hanna Saarni, puh. 040 573 6133,
hanna.saarni@forssa.fi

Kehräämön alueen valopolku toteutettiin Kehräämön alueella joulukuussa 2023 Forssan 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi.

Vuonna 2023 järjestetyn valopolun kustannukset olivat yli 10 000 euroa. Valopolun järjestäminen on iso kokonaisuus, jossa tulee huomioida sähköasennusmahdollisuuksien lisäksi mm. valaistavien kohteiden esteettinen soveltuvuus valaistavaksi sekä alueen jatkuva vartiointi, koska valoteokset ovat valojen toimittajalta saadun tiedon mukaan erityisen alttiita ilkeille. Nämä seikat asettavat merkittäviä rajoituksia sille, mihin valopolkutyypin tapahtuma voidaan sijoittaa ja kuinka kauan se voi kestää. Viime vuonna tehdyn

Kaupunginhallitus	§ 267	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 88	11.11.2024

kartoituksen mukaan juuri Kehräämön alue oli paras mahdollinen alue valopolun toteutukseen sekä miljööltään että asentamiseen ja valvontaan liittyvät seikat huomioiden. Muita yhtä toimivia paikkoja ei Forssassa juuri ole.

Valopolku oli tarkoitettu kertaluonteiseksi juhluvuoden tapahtumaksi ja sen toteuttaminen vuosittain olisi verrattain kallista ja ottaen huomioon edellä esitetyt rajalliset mahdollisuudet sen sijoittamisesta kaupunkiympäristöön sen vuosittainen järjestäminen samalla alueella voisi vähentää sen erityisyyttä. Valopolku viime vuotisen juhluvuoden kaltaisena toteutuksena sopii erityistapahtumien juhlistamiseen. Valopolun toteutukseen ei myöskään ole varattu tämän vuoden talousarvioon määrärahoja.

Kaupunki toteuttaa edelleen vuosittain teknisen toimen toteuttamana valaistut joulukuuset kauppatorilla, Kehräämöllä ja kaupungintalon pihalla sekä vanhoihin kuoseihin perustuvat jouluvalot keskusta-alueella.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. merkitsee tiedokseen aloitevastauksen.
2. toteaa, että valopolkua ei ole yllä mainitut seikat huomioiden tarkoituksenmukaista järjestää vuosittain.
3. ehdottaa valtuustolle, että se merkitsee tiedokseen aloitevastauksen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KV 11.11.2024 § 88

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus Valtuusto merkitsee tiedokseen aloitevastauksen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto	§ 39	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 150	20.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 268	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 89	11.11.2024

Valtuustoaloite maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttamisen torjumiseksi

200/12.00.00/2024

KV 13.5.2024 § 39

Valtuutettu Emmi Lintonen luki allekirjoittamansa maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttamisen torjumista koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite

Forssan kaupungin torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen

Orpon hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä useista merkittävistä suomalaisen hyvinvointivaltion heikennyksistä. Erityisen haitallinen leikkaus on koulutuksen järjestäjiäkin koskettava päätös rajoittaa toisen asteen opiskelijoiden maksuttomia oppimateriaaleja ja ylioppilastutkintomaksuja sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta.

Maan hallituksen päätös romuttaa maksuttoman ja yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa toisen asteen koulutus. Toimenpiteellä tavoitellaan vain 12 miljoonan euron vuosittaista säästöä valtakunnallisesti, mutta toteutuessaan se lisää nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Vuoden 2022 Lukiolaisbarometrin mukaan maksuttomien oppimateriaalien tarjoaminen on lisännyt lukiokoulutukseen hakeutumista erityisesti niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden vanhemmista kumpikaan ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työtön tai joiden äidinkieli ei ole suomi. Toiseen asteen tutkinnon suorittamisella on myös selvä vaikutus myöhempään sijoittumiseen työmarkkinoille. Hallituksen esitys kohdistuu siis nimenomaisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja perheisiin lisäten eriarvoisuutta kaikkialla Suomessa. Päätetyllä koulutusleikkauksella saavuttaisiin vain minimaalista julkisen talouden säästöä ja se lisäisi nuorten eriarvoisuutta sekä kaventaisi vähintään osan nuorista tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Lisäksi säästö on Forssa näkökulmasta toteuttamiskelvoton. Esimerkiksi oppikirjojen, erilaisten opetusvälineiden ja tietokoneiden kerääminen pois opiskelijoilta sekä e-kirjalisenssien katkaiseminen kesken abiturienttivuotta tai opintojen loppurutistusta on arkijärjen vastaista ja erittäin haastavaa toteuttaa. Se myös lisäisi jo entisestään kuormittuneen opetushenkilöstön työkuormaa.

Kaupunginvaltuusto	§ 39	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 150	20.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 268	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 89	11.11.2024

Pahimmassa tapauksessa oppimateriaalien maksullisuudella olisi myös vaikutusta opinnoissa menestymiseen ja tutkinnon valmistumiseen. Vaihtoehtoisesti lukuisten pienten laskujen ym. maksujen laskuttaminen nuorilta opiskelijoilta aiheuttaa lisää hallintotaakkaa sekä -kuluja kunnille.

Valtuutetuille kuuluvaa aloiteoikeutta käyttäen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että:

1) Forssan edunvalvonnan tavoitteeksi asetetaan valtioon vaikuttaminen, jotta päätetty koulutusleikkaus perutaan asian jatkovalmistelussa yllä mainituilla perusteilla

ja

2) Forssa päättää selvittää eri keinot turvata aidosti maksuton ja yhdenvertainen toisen asteen koulutus oppivelvollisuutta suorittaville asukkailleen kustantamalla yli 18-vuotiaiden toisen asteen oppimateriaalit, mikäli valtio toteuttaa koulutusleikkauksen.”

Valtuutettu Emmi Lintosen lisäksi valtuustoaloitteessa olivat mukana valtuutetut Saara Jokinen, Kati Kaasalainen, Kaisa Lepola, Jari Marjamäki, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Hannu Rekunen, Mikko Suomi, Matti Uutela, Pasi Vikman sekä varavaltuutetut Eino Järvinen ja Ida Viljanen.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 20.05.2024 § 150

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen sivistystoimelle valmisteltavaksi.

Käsittely Puheenjohtaja Mika Penttilä poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.55. Kokouksen puheenjohtajaksi siirtyi varapuheenjohtaja Emmi Lintonen.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 14.10.2024

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	47
------------------	------------	--------	----

Kaupunginvaltuusto	§ 39	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 150	20.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 268	14.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 89	11.11.2024

Valmistelija Hallintojohtaja Hanna Saarni, puh. 040 573 6133,
hanna.saarni@forssa.fi

Maan hallitus perääntyi syksyllä aiemmin kehysriihessä tehdystä linjauksesta, jonka mukaan toisen asteen maksuttomuus olisi rajattu sen kalenterivuoden loppuun, jonka kuluessa opiskelija täyttää 18 vuotta. Tästä syystä ei ole tarpeen tällä hetkellä määrittää asiaa Forssan edunvalvonnan tavoitteeksi suhteessa valtioon tai selvittää keinoja kustantaa oppimateriaalit toisen asteen opiskelijoille.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää

1. kumota aiemman päätöksensä lähettää aloite sivistystoimelle valmisteltavaksi.
2. merkitä aloitevastauksen tiedokseen.
3. esittää valtuustolle, että se merkitsee aloitevastauksen tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KV 11.11.2024 § 89

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus Valtuusto merkitsee aloitevastauksen tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 299	13.09.2021
Kaupunginhallitus	§ 274	21.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 90	11.11.2024

Kuntayhteistyön tehostamista, luonnonvarojen tutkimukseen ja hoitoon sekä koulutukseen liittyvän säätiön perustamista sekä Jokioisten kartanoalueen hoitoa koskeva valtuustoaloite

116/00.04.00/2020

KH 13.09.2021 § 299

Valmistelija Kaupunginsihteeri Matti Pietilä, p. 03 4141 5269, matti.pietila(ät)forssa.fi

Valtuuston kokouksessa 24.2.2020 valtuutettu Matti Luostarinen luki allekirjoittamansa seuraavan valtuustoaloitteen:

”Tämä päivä on Matin päivä ja Matti nimenä oli aikanaan myös miehen yleisnimi. Oli niin syys-Matti kuin kevät-Mattikin. Shakin matti on samaa perua ja edustaa Matteuksen evankeliumista löytyvää maailman lopun kuvausta. Lapsena Matti edusti aikaa mennä nukkumaan nukku-Mattina.

Tämä viikko on samaan aikaan laskiaisen aikaa, mutta myös suomalaisen kulttuurin ja Kalevalan päivällä sekä karkauspäivällä siunattu. Kaikilla on ikivanha historiansa ja tapakulttuurit, joita on juhlistu hyvin maaseutumaisin eväin. Aina siellä mainitaan myös maaseudun luonnonvarojen käyttö ja maakunnallinen kulttuurimme.

Forssan talousalue on Suomen rikkaimman maaseutukulttuurin ylläpitäjä kartanoineen ja luonnonvarojen tutkimuslaitoksineenkin. Talousalueen sijainti on useamman vauraan maakunnan keskellä, ei toki reunalla. Näkökulma on aika muuttaa globaalin ilmastomuutoksen mukana. Etäisyys suurimpiin metropoleihimme on olematon ja saavutettavuus niistä oman aikanamme sähköisessä mediamaailmassamme olematon. Olemme kiertotalouden osaajana kansakuntamme ykkönen. Osaamme sen ja meihin luotetaan.

Kuntayhteistyöstä Lounais-Hämeessä on puhuttu ja kirjoitettu jo liki vuosisadan ajan. Se on muuttunut osaksi sosiaalista pääomaa ja sen viihdettä. Maan suurin puolue ei ole edes mukana tässä kuntien organisoimassa yhteisessä hallinnossa. Se ei seuraa maata ja maailman muutosta muuten kuin pitäen yllä nukku-Matin rooliaan. Ennen Forssaan ja MTT:n organisaation sisään muuttoani seurasin läheltä suomalaista kuntien yhteistyötä ammatikseni. Kirjoitin ja raportoin siitä runsaasti. Se oli poikkeuksellisen turhauttavaa työtä kunnissamme, joissa valtaosa työntekijöistä oli naisia ja poliitikoista miehiä. Tämä näkyi myös lukusissa tutkimuksissa ja niiden analysoinneissa. Karkauspäivä kertoo, miten kansa on ne aikanaan ajatellut, siinä missä perehtyen kalevalaiseen runouteen. Jo lapsena ne oli

Kaupunginhallitus	§ 299	13.09.2021
Kaupunginhallitus	§ 274	21.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 90	11.11.2024

opittava ulkoa. Kalevalan päivänä Onni ja Sisu viettävät nimipäiviään. Huippu-urheilussa ei nyt näe oikein kumpaakaan. Lauri Tarasti laatii sille lakia. Ikään kuin laki auttaisi huippu-urheilijan synnyssä. Ihmisen evoluutio on ollut monella tapaa valikoiva ja oma kielemmekin on luontoon sopeutunut, onomatopoeettinen, luonnon ääniä matkiva myös Hämeessä. Kun olemme toisiamme kovin lähellä, kuntayhteistyötä harjoitteleminen, syyt sen epäonnistumiselle kerrotaan syntyvän etenkin arvovaltakysymyksistä, asenteista, kilpailusta, osaamattomuudesta ja vähemmän oikeista asioista eli pelosta pakoliitoksiin, lainsäädännöstä, poliittisista voimasuhteista, riitaisasta menneisyydestä, erilaisesta kuntakoosta tai elinkeinorakenteesta jne.

Miesten ja naisten välillä ei ole juurikaan eroja, enemmän pikemminkin työstä innostuneet ja motivoituneet ovat sekä miehiä ja naisia, mutta eroja on vaikkapa systeemisen työn toteuttamisessa tai kokeumuksessa. Lisäksi eroja on työstään epävarmojen ja heikosti motivoituneiden, mutta samalla hyvin työnsä osaavien ja ko. strategian toteuttamisessa kokeneiden välillä.

Kunnat työnantajina ovat usein naisvaltaisia ja poliitikkoina mukana on myös usein runsaasti miehiä. Yhteistä mieltä kuitenkin ollaan yhteistyöstä etenkin koko talousalueen kehittämisessä, palvelujen järkevässä tuottamisessa, yhteisesiintymisen vaikuttamisessa, alueellisen tasa-arvon tavoittelussa, myönteisen julkisuuden profiloinnissa, koordinoinnin ja tiedon vaihdossa, kustannusten minimoinnissa, yhteyksissä keskushallintoon ja kansainvälisestikin. Eroja ei ole siinäkään, kun haetaan ratkaisua ajankohtaisten ongelmien ratkaisussa, suurtuotannon eduissa ja alueiden kehittämisessä.

Kuntayhteistyön esteitä lueteltaessa näkyy selvä sukupuolten välinen ero. Taustalla ovat vanhat riidat ja lainsäädännön asettamat esteet, todelliset tai kuvitellut, tottumattomuus yhteistyöhön on sekin sukupuolia erottava ja jostakin syystä sillä on myös kunnittain eroja. Rajat kuntayhteistyössä kulkevatkin ihmisten, ei niinkään alueiden välillä. Tämä on hyvä Suomessa muistaa. Kunnat ovat naisvaltainen työnantaja. Yhteistyö on lisäksi avainhenkilöiden kautta syntyvä ilmiö. Naisvaltaisella alalla ilmiön on oltava visiona sopusoinnussa alueen laajemman ympäristön ja paikallisen sisäisen tahdon ja kulttuurin kanssa.

Visio yhteisestä talousalueesta on oltava koordinoimassa naisvaltaisen työympäristön ryhmässä työskentelevien yhteistä ajattelua ja sitä kautta heidän käyttäytymistään. Uhkakuvia ei ole syytä erityisesti korostaa, kuten medioissa koko ajan tehdään, vaan pikemminkin keinoja löytää ulos tulevista kriiseistä. Naisvaltainen työ pyrkii huolehtimaan siitä, etteivät vain harvat avainhenkilöt oivalla, mistä lopulta on kysymys.

Kaupunginhallitus	§ 299	13.09.2021
Kaupunginhallitus	§ 274	21.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 90	11.11.2024

Tekninen työ ja kunnan insinöörit näissä työryhmissä työstää ongelmia kokonaan eri tavalla kuin naiset hoitajina, opettajina tai sihteerin tehtävissä. Kuntayhteistyön järjestely ja sen kehittäminen on projekti-työnä sikäli poikkeuksellinen, että projektitoiminnan kehittäminen on tässä työssä laajimmillaan projekti. Toisella puolella halutaan purkaa perinteisiä sukupuoliroolejamme tai tehdä valtarakenteita näkyviksi. Logiikkakin tulisi mennä tavalla, jossa niiden merkitys yhteistyössä vähenisi. Eikä niistä tarvitsisi enää puhua lainkaan. Toivottavasti tämä tapahtuu työläiskaupungissa ja sen maaseutu-ympäristössä, kylien kunnissa, mahdollisimman pian. Kun se on jatkunut jo vuosikymmeniä, siitä on jo tullut osa itse itseään ruokkivaa ikiliikkujaa ja kulttuurinen, dogmaattinen hämäläinen osa kuntien sosiaalista pääomaa, kuntakulttuuria. Saska Saarikoskea mukailen, sukupuoli ja kunta, alue ja sen identiteetti, on yksille turva ja toisille häkki.

Kuntayhteistyö onnistukseen edellyttää yhteistä visiota, joka on ollut ja kauan kateissa olkoonkin, että se on talousalueen tärkein veturi. Forssan talousalueella se on luonnonvarat, niiden tutkimus ja innovaatiot sekä Jokioisten kartanoalueen tähän tarkoitukseen viisaasti hankkima fyysinen kulttuuriympäristö. Tämä ympäristö on ajautunut kriisiin, jonka tuloksena olemme menettäneen miljoonia euroja joka vuosi. Innovaatiot ja niiden, tuotto, alan tohtorikoulutus jopa alan yritysneuvonta ovat yleensä suurten metropolialuiden hoidossa.

Meillä, kiitos viisaiden 1970-luvun poliitikkojemme, tämä metropoli-alueille tyypillinen keskus on Jokioisten kunnassa ja osin myös Mustialassa Tammelassa. Siellä on myös alan ympäristönhoidon ja suojelun ydin alkaen ympäristötaloudesta, ympäristöbiologista, ympäristösosiologiasta, ympäristöpsykologiasta, ympäristölääketeiteestä jne. Meillä on kaivos, joka on jäänyt käyttämättä. Sen talousalue, toimiva logistinen yhteys omaan maakuntaansa, puuttuu olemattoman kuntayhteistyön vuoksi tai sen traditioista johtuen. Menetämme konkreettisesti vuosittain näin miljoonia, pelkkinä tohtorin hattaina, innovaatioista ja henkisistä pääomista nyt puhumattakaan.

Arvoisa puheenjohtaja:

Jätän aloitteen nopean selvitystyön laadinnasta Lounais-Hämeen talousalueen kuntayhteistyön tehostamisesta ja siihen liittyvästä säätiöstä tukemaan edellä kuvatun ja jo aiemmin 1990-luvulla esitellyn strategian (agropolis strategy) toteuttamisesta luonnonvarojen huippututkimuksen, tohtorikoulutuksen ja monitieteisen innovaatiotoiminnan käynnistämisestä sekä Luken Jokioisten kartanoalueen säätiöimisestä tähän tarkoitukseen.”

Matti Luostarisen lisäksi aloitteen oli allekirjoittanut valtuutettu Sirkka-Liisa Anttila.

Kaupunginhallitus	§ 299	13.09.2021
Kaupunginhallitus	§ 274	21.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 90	11.11.2024

Kaupunginhallitus käsitteli aloitetta kokouksessaan 2.3.2020 ja antoi keskushallinnolle tehtäväksi laatia aloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallitukselle käsiteltäväksi.

Kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen aloitteesta keskusteltiin Forssan seudun seutuneuvoston kokouksessa. Seutuneuvoston käsittelyssä ei suoralta kädeltä suositettu kuntien ryhtyvän joihinkin toimenpiteisiin, vaan aloitteessa tarkoitettut asiat jäivät pohdintaan.

Forssan kaupungin ja sen naapurikuntien muodostama Forssan seutukunta on yksiselitteinen kokoonpano. Aloitteessa mainittu Lounais-Hämeen talousalue on tätä laajempi kokonaisuus ja käsittää seudun kuntia useamman kunnan. Aloitteessa tarkoitettuja asioita tulisi pyrkiä valmistelemaan niin, että ainakin seudun muut kunnat osallistuisivat valmisteluun. Tarpeen mukaan valmistelua voitaisiin laajentaa niin, että siihen osallistuisi muitakin kuntia ja kaupunkeja. Ennen muita toimenpiteitä kaupungin ehdotetaan pyytävän seudun muilta kunnilta aloitteesta lausunnon.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Kesäniemi Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus pyytää Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kuntia antamaan yllä tarkoitettusta aloitteesta kaupungille lausunnon.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 21.10.2024 § 274

Valmistelija Hallintojohtaja Hanna Saarni, puh. 040 573 6133,
hanna.saarni@forssa.fi

Forssan kaupunki on pyytänyt aloitteesta lausunnon Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kunnilta. Lausunnon ovat antaneet Humppila ja Tammela.

Humppilan kunta on todennut lausuntonaan seuraavaa (Khal 27.9.2021 § 265):

”Kunnanhallitus päättää todeta, että lähtökohtaisesti Humppilan kunta suhtautuu myötämielisesti kuntayhteistyöhön Forssan seudun alueella. Aloitteessa esitetyt toimenpiteet koskevat pääasiassa Jokioisten ja Tammelan kuntien alueella tapahtuvaa toimintaa, joista ko. kunnat päättävät itsenäisesti.”

Kaupunginhallitus	§ 299	13.09.2021
Kaupunginhallitus	§ 274	21.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 90	11.11.2024

Tammelan kunta on todennut lausuntonaan seuraavaa (Khal 21.2.2022 § 70):

”Kunnanhallitus päättää todeta, että Tammelan kunta pitää kuntayhteistyötä erittäin tärkeänä Forssan seudun alueella. Aloitteessa esitetyt toimenpiteet mm. Mustialan alueesta Tammelassa sekä Jokioisten kartanoalueesta koskevat sellaista toimintaa, joista toimijat päättävät itsenäisesti.”

Jokioinen ja Ypäjä eivät ole lähettäneet asiaa koskevaa lausuntoa.

Aloitteessa on esitetty nopeaa selvitystyötä Lounais-Hämeen talousalueen kuntayhteistyön tehostamisesta sekä siihen liittyvää säätiötä tukemaan luonnonvarojen huippututkimuksen, tohtorikoulutuksen ja monitieteisen innovaatiotoiminnan käynnistämistä sekä Luken Jokioisten kartanoalueen säätiöittämistä tähän tarkoitukseen.

Kuntayhteistyön osalta keskeisiä toimijoita ovat seutuneuvosto, Forssan yrityskehitys Oy sekä seudullisen elinkeinopolitiikan ohjausryhmä, jonka tehtävänä on mm. edistää ja seurata elinkeinopoliittisten toimenpiteiden edistymistä sekä tuoda jatkuvaa tilannekuvan seurantaa elinkeinoelämän toimintaympäristöstä seudulla. Tähän työhön kuuluu osana edunvalvontakokonaisuutta myös maaseutuelinkeinojen ja innovaatiotoiminnan tukeminen ja sen mahdollisuuksien turvaaminen seutukunnalla.

Forssassa toimii Hämeen ammattikorkeakoulu, jonka toimintaa Forssan kaupunki tukee vuosittain 100 000 €:lla. Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa korkeakoulutusmahdollisuuksia nimenomaan Forssan seutukunnalla ja Lounais-Hämeen alueella. Hämeen ammattikorkeakoulun koulutusohjelmiin kuuluvat myös luonnonvara-alat ja biotalous. Hyvien koulutus- ja sitä kautta myös tutkimusmahdollisuuksien turvaaminen Forssassa ja lähialueella kuuluu Forssan kaupungin strategiaan tavoitteisiin ja edunvalvontatyön kärkiteemoihin. Forssan seudun yrityskeskus ja elinkeinopoliittinen ohjausryhmä tekevätkin tiivistä yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa turvatakseen alueelle sekä osaavaa työvoimaa että alueen yritysten menestymisen kannalta oleellista tutkimus- ja innovaatiotyötä.

Forssan kaupungilla ei ole omistusta Jokioisilla sijaitsevan Luonnonvarakeskuksen (Luke) kartanoalueisiin, joten tältä osin aloitteen ehdotus alueen ja sillä sijaitsevan omaisuuden säätiöittämisestä kuuluu alueen omistajille. Säätiön perustaminen puolestaan pelkästään kuntayhteistyön syventämiseen ei ole hallinnollisesti, eikä taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	53
------------------	------------	--------	----

Kaupunginhallitus	§ 299	13.09.2021
Kaupunginhallitus	§ 274	21.10.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 90	11.11.2024

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. merkitsee tiedokseen Humppilan ja Tammelan kuntien lausunnot sekä yllä olevan aloitevastauksen

2. toteaa, ettei aloite anna aiheutta muille toimenpiteille.

3. ehdottaa valtuustolle, että se merkitsee tiedokseen Humppilan ja Tammelan kuntien lausunnot sekä aloitevastauksen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KV 11.11.2024 § 90

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus Valtuusto merkitsee tiedokseen Humppilan ja Tammelan kuntien lausunnot sekä aloitevastauksen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Valtuusto hyväksyi päätösehdotuksen.

Öljylämmityksestä luopumista ja energiakatselmusta kaupungin kiinteistöissä koskeva valtuustoaloite

370/10.03.02.00/2024

KV 11.11.2024 § 91

Valtuutettu Asta Jaakkola luki allekirjoittamansa öljylämmityksestä luopumista ja energiakatselmusta koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

"Valtuustoaloite "Järkivihreät"

Öljylämmityksestä luopuminen Forssan kaupungin kiinteistöissä ja Energiakatselmus

Järkivihreä Forssa, jossa strategiset tavoitteet taloudellisen, ihmisystävällinen, ekologinen järkivihreys.

Hyvinvoinnin perusedellytyksenä on normaalioloissa riittävä ja häiriötön lämmön, sähkön sekä tarvittaessa myös jäähdytyksen saanti. Lisäksi energiansaanti on turvattava vakavien häiriöiden ja poikkeusolojen aikana. Hukkaan heitetyn energian määrä tulee poistaa ja kiinteistökohtaista energiaomavaraisuutta lisätä.

1 Esitämme, että Asenne ry:n toimitila Vanha Bensis Saksankatu 2 Forssan kaupunki korvaa kiinteistöissään olevat öljylämmitysratkaisut uusiutuvalla energialla pikaisella aikataululla. Samalla selvittää omistamiensa kiinteistöjensä muutkin öljylämmityskohteet. (Toimenpiteitä voisivat olla esimerkiksi, Aurinkopaneelit, Ilmavesilämpöpumppu, tai Maalämmitys.)

2 Esitämme, että Forssan kaupunki selvittää omistamiensa kiinteistöjen energiankatselmuksen, jonka tavoitteena on löytää tehokkaita keinoja energian säästämiseen.

Katselmuksen tulosten perusteella laaditaan energian säästämistä suunnitelma.

Lisäksi tulisi miettiä, kuinka varautua ja toimia, mikäli kuntalaiset kohtaavat taloudellisia vaikeuksia energia ratkaisuisissa."

Valtuutettu Asta Jaakkolan lisäksi aloitteen olivat allekirjoittaneet valtuutetut Suvi Aaltonen, Tero Ahtola, Sirkka-Liisa Anttila, Kristiina Halonen, Eero Hirvikoski, Johanna Häggman, Topias Kujala, Pia Kuparinen, Antti Lindvall, Pentti Mansikkamäki, Pekka Murtolahti, Arja Mäkelä, Ville Sundell ja Irmeli Vinnikainen sekä varavaltuutetut Riikka Kinnunen, Arja Mäkelä ja Mika Sarin. (Kirjoitusvirheen korjaus hallintolaki 51 §)

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	55
------------------	------------	--------	----

Kaupunginvaltuusto	§ 91	11.11.2024
--------------------	------	------------

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Merkittiin, että Ilkka Joenpalo, Jari Marjamäki, Sami Mattila, Janne Vuorenmaa ja Eero Hirvikoski poistuivat kokouksesta tämän valtuustoaloitteen esittämisen aikana.

Valtuustoaloite ikäihmisten saunakuljetusten jatkamisesta kunnan omana toimintana

371/08.00.00/2024

KV 11.11.2024 § 92

Valtuutettu Emmi Lintonen luki allekirjoittamansa ikäihmisten saunakuljetusten jatkamista kunnan omana toimintana koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Ikäihmisten saunakuljetusten jatkaminen kunnan omana toimintana

Ikäihmisten saunapalvelut ovat loppumassa Oma Hämeen järjestämänä palveluna.

Pyydämme Forssan kaupunkia selvittämään, miten sauna kuljetusten jatkaminen Forssan kaupungin omana toimintana voitaisiin toteuttaa. Palvelu on ollut erittäin tärkeä monille ikäihmisille, joten palvelun lopettaminen voi pahimmillaan johtaa ikäihmisten sosiaalisen elämän ja toiminnan ohjauksen näivettymiseen.

Perustelemme toiminnan jatkon tarpeellisuutta seuraavasti:

- Sosiaalinen hyvinvointi:** Sauna kuljetukset tarjoavat ikäihmisille mahdollisuuden tavata toisiaan ja ylläpitää sosiaalisia suhteita. Yksinäisyys ja eristäytyminen ovat merkittäviä ongelmia ikäihmisten keskuudessa, ja sauna kuljetukset auttavat ehkäisemään näitä ongelmia.
- Fyysinen terveys:** Säännöllinen saunominen edistää fyysistä terveyttä ja hyvinvointia. Se voi auttaa lievittämään kipuja ja parantamaan verenkiertoa, mikä on erityisen tärkeää ikääntyville ihmisille.
- Mielenterveys:** Sosiaalinen vuorovaikutus ja fyysinen aktiivisuus, kuten saunominen, voivat parantaa mielialaa ja vähentää masennuksen riskiä. Tämä on tärkeää ikäihmisten elämänlaadun ylläpitämiseksi.
- Kustannustehokkuus:** Vaikka sauna kuljetusten järjestäminen vaatii resursseja, se voi pitkällä aikavälillä vähentää terveydenhuollon kustannuksia, kun ikäihmisten fyysinen ja henkinen hyvinvointi paranee.

Selvityksessä tulee huomioida nykyisten saunakuljetusten kustannukset ja resurssit, mahdolliset yhteistyökumppanit ja rahoituslähteet, ikäihmisten tarpeet ja toiveet palvelun suhteen, sekä palvelun vaikutukset ikäihmisten hyvinvointiin.

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	57
------------------	------------	--------	----

Kaupunginvaltuusto	§ 92	11.11.2024
--------------------	------	------------

Forssan kaupungissa ikäihmisten saunapalveluja voisivat organisoida Vesihelmen remontin aikana esim. Vesihelmen työntekijät.

Toivomme, että Forssan kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin ikäihmisten saunakuljetusten jatkamiseksi.”

Valtuutettu Emmi Lintosen lisäksi aloitteen olivat allekirjoittaneet valtuutetut Ritva Aho, Sirkka-Liisa Ilvonen, Ilkka Joenpalo, Saara Jokinen, Kati Kaasalainen, Kaisa Lepola, Jari Marjamäki, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Hannu Rekunen, Matti Uutela, Pasi Vikman ja Ida Viljanen.

Päätös

Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Valtuustoaloite ikäihmisten palveluasumisen ja yhteisöllisen asumisen toteuttamiseen perustettavasta rahastosta

372/02.05.05.01/2024

KV 11.11.2024 § 93

Valtuutettu Jouko Haonperä luki allekirjoittamansa ikäihmisten palveluasumisen ja yhteisöllisen asumisen toteuttamiseen perustettavaa rahastoa koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite

Kaupungin asukkaiden keski-ikä on varsin korkea ja vanhusväestön määrän kasvu jatkuu edelleen.

Vanhusten palveluasumisessa on nähty jo nyt puutteita, jonot palveluasumiseen ovat kasvaneet. Liian kauan ikääntyneiden on selvittävä omissa asunnoissa kotipalvelun turvin.

Vanhusten palveluasumisen ja yhteisöllisen asumisen tarve on tunnistettu tulevaisuuden tarpeeksi. Joitain yksityisiä hankkeita on ollut, mutta ne eivät olet toteutuneet.

Hyvinvointikuntayhtymän purkamisesta kaupunki saa kassavaroja 9.5 M€, joita on suunniteltu käytettäväksi tuleviin investointeihin.

Liikuntapaikkoihin tehtävät investoinnit hyödyttävät eniten nuorempia ikäluokkia ja naapurikuntien asukkaita.

Valtuustoaloitteena esitämme, että vuoden 2024 tilinpäätöksen yhteydessä:

- kaupunki rahastoi saamastaan HYKY:n palautuksesta 3 M€ vanhusten palveluasumisen ja yhteisöllisen asumiseen toteuttamiseen yhteistyössä HVA:n kanssa
- mikäli ensisijainen uudiskohteiden toteuttaminen ei toteudu niin varat tulee käyttää nykyisten vanhusten palveluasuntojen peruskorjauksiin
- rahastointi on toteutettava talletuksena paikallisiin rahalaitoksiin eikä pelkkänä kirjanpidollisena kirjauksena
- rahasto on käytettävä tarkoitukseensa vuoteen 2033 mennessä.

Kansallisen kokoomuksen valtuustoryhmä.”

Forssan kaupunki	PÖYTÄKIRJA	9/2024	59
------------------	------------	--------	----

Kaupunginvaltuusto	§ 93	11.11.2024
--------------------	------	------------

Valtuutettu Jouko Haonperän lisäksi aloitteen olivat allekirjoittaneet valtuutetut Sanni Grahn-Laasonen, Reima Hakala, Satu Järvinen, Antti Lindvall, Susanna Marjamäki-Vuorenpää, Tapio Nieminen, Mika Penttilä ja Lotta Saarenmaa sekä varavaltuutettu Riikka ~~Nieminen~~ Kinnunen. (Kirjoitusvirheen korjaus hallintolaki 51 §)

Päätös

Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 82, § 83, § 87, § 88, § 89, § 90, § 91, § 92, § 93

Valituskielto

Päätöksestä ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 84, § 85, § 86

Päätöksestä saa tehdä kirjallisen kunnallisvalituksen sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, että kaupunginvaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen.

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kaupungin jäsen.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero, joihin valittajalle voidaan toimittaa asiaa koskevat ilmoitukset
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirjelmä on valittajan tai kirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan asuinkunta. Valituskirjelmään on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon valittamalla haetaan muutosta, selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnallisvalitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta sitä päivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Sähköisenä lähetetyn viestin katsotaan tulleen tiedoksi kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä. Kaupungin jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon:

- käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
- postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
- puhelinvaihe: 029 564 2210, telekopio: 029 564 2269
- sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
- aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto

oikeudenkäyntimaksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).